

WESTERN ROMAN

LASO

cijena 25 d broj 513

LONGRAM I

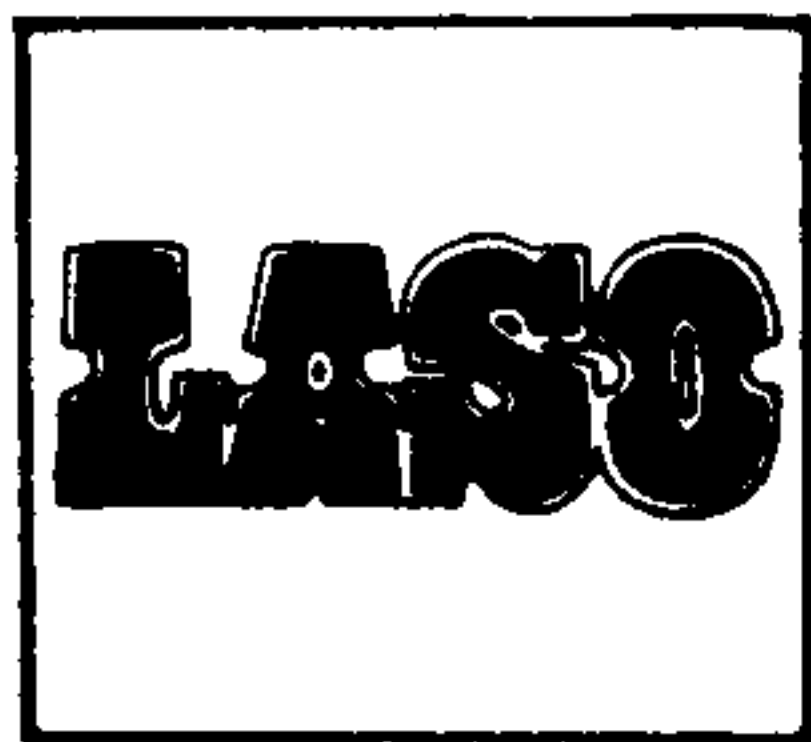
KANADSKA POLICIJA

Tabor Evans

LONGARM I KANADSKA POLICIJA

TABOR EVANS: LONGARM I KANADSKA POLICIJA

Naslov originala: LONGARM AND THE MOUNTIES

Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik

Copyright: Jove Publications, Inc. posredstvom G.P.A., München

Prijevod: J. Ivčić

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: **Marcel Čukli**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr. V. J. dimir Anić, dr. **Adolf Dragičević** (predsjedavajući), Penad Brixy, Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan, Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Borivoj Jurković

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a „Vjesnik“ n.s.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva: „Laso“, Redakcija „Romani i stripovi“, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost „Vjesnik“ n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) „Vjesnikova“ Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1300 d ili 1170 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 650 d ili 585 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR „Vjesnik“, Interna banka, s oznakom za „Laso“. Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00 HFL 27,00, US\$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za „Laso“).

Ekonomska propaganda: „Vjesnik“, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 13.000 d c/b stranica 9000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

LASO 513 izlazi 12. 8.1983.

I

Longarm ustane s drvene klupe »Rahatlokuma«, turskog parnog kupališta, i zakorači u prostoriju s tušem. Duboko uzdahnuvši, odvrne slavinu. Unatoč trenutnom osjećaju nelagode hladna ga je planinska voda osvježila i razbudila, a upravo zato je i pošao ovamo kad se prije sat vremena oprostio od privlačne plavuše iz Leadvillea. Umjesto da se sinoć iz restorana u kojem je večerao vrati u ured i uhvati ukoštac s gomilom papira, kako je namjeravao, noć je proveo u zagrljaju plave ljepotice. Prokleta muška slabost, pomisli zlovoljno dok je spužvom trljao snažno mišićavo tijelo.

Drhteći od studeni, zaputi se u svlačionicu. Čisto je rublje mirisalo na lavandu, ali se na smeđem odijelu još osjećao miris plavušina parfema. Do vraga i žene, prokune u sebi dok se žustrim pokretima oblačio.

Na ulici ga dočeka sunce. Vrabac s grane veselim mu cvrkutanjem zaželi dobro jutro, ali ga Longarm zauzvrat ošine mrzovoljnim pogledom.

Raspoloženje mu se nije popravilo ni ulaskom u zgradu savezne policije. Portir mu dobaci osmijeh dobrodošlice, a isto tako sretan bio je i izražaj na licu Longarmova šefa, saveznog šerifa Vaila, kad ga je ugledao na vratima svog ureda.

— Do vraga, mladiću, što se sinoć dogodilo? — upita ga dobrodušno snažni čovjek gustih, čupavih obrva, pokazavši mu rukom da sjedne. — Zaboravio si na posao, nije li tako? Jamačno te nešto ozbiljno spriječilo da dođeš sređivati papire — nastavi, lukavo se zagledavši u lice svoga mlađeg suradnika.

Longarm se lijeno protegne, prekriži noge i iz džepa izvuče cigaru. Tek tada podigne pogled.

— Zar zaista misliš da ti moram polagati račun za svaku minutu dana i noći? — upita podrugljivo, poigravajući se cigarom. — Ako te baš zanima, reći ću ti kao muškarac muškarcu — povjerljivo se nagne a oči mu vragolasto zasjaju — da sam se upoznao s jednom vraški zgodnom plavušom — zako-

luta očima. — A kako tek miriše... ummm... Uostalom, zar ne osjećaš? — doda promatrajući svog sugovornika ispod spuštenih trepavica. Trenutak zatim njegovo lice iskrivljeno u grimasu poprimi ozbiljan izražaj. Mladić se uspravi. — Slušaj, Billy, nadam se da jutros imaš za mene neki dobar zadatak — oči mu zasjaju. — Narediš li mi da opet popunjavam one glupe papire, morat ću posegnuti za revolverom — reče pogladivši izbočinu od oružja zataknutog u kožnate korice za pojasom. — Ne znam koji će od nas dvojice ostati živ — nastavi obješenjački. — Možda nijedan — načas ušuti i slegne ramenima. — Billy — glas mu poprimi molećiv prizvuk — dobro znaš da me uvijek boli glava od onih sitnih brojki i slova... a noćas gotovo nisam oka sklopio...

— U vlaku ćeš nadoknaditi neprospavanu noć — prekine ga Vail mirno. — Šaljem te u Montanu — preduhitrivši mladićevo pitanje, odlučno nastavi:

— Ne, ovaj put nisu posrijedi Indijanci, barem ne kao pleme. Riječ je o Durleru, njihovu agentu. Sjećaš li se tog momka?

— Dakako — odvrati Longarm, a oči mu se suze. — Kad sam ga posljednji put vidio, bio je veoma utučen i podnapit. Pričao mi je da se posvadio sa ženom. Zar je zapao u kakvu nepriliku? — upita zabrinuto.

— Mrtav je — glasio je odgovor. Nakon kraće šutnje Vail nastavi: — Ubijen je u gostionici u Switchbacku za vrijeme sumnjive partije karata. Budući da je bio službenik koji posreduje između indijanskog rezer-

vata i vlade, njegovo ubojstvo spada u našu nadležnost.

Longarm prokune ispod glasa.

— Koliko se sjećam, tamo svu vlast u svojim rukama drži šerif Murphy — progunda iskrivivši lice. — Već vidim da si me uvalio u lijepu kašu, Billy — nastavi uz prenaplašen uzdah — dodijelivši mi posao u kojem je Murphy zabrljao zamevši trag pravog ubojice...

— Nije teškoća u tome — prekine ga stariji čovjek pomalo nestrpljivo. — Znamo tko je ubio Durlera. Ubojstvo je počinjeno u salunu pred desetak očevidaca. Sposoban ili ne, šerif Murphy je zapisao cijeli niz izjava na mjestu ubojstva. Tvoja je dužnost da uhvatiš ubojicu i njegove pratioce — provuče prste kroz gustu sijedu kosu. — Na Durlera je pucao bandit zvan Canada Jack, okružen svojom bandom. Durler mu je prigovorio zbog nepoštene igre, a razljućeni Canada je na njega smjesta ispalio tri hica ispod stola. Zatim je ustao s osmijehom na licu, natukao šešir na čelo i izišao iz saluna u pratnji dvanaestorice svojih ljudi koji nisu manje krvoločni i opasni od svog vode. Stoga su svi prisutni šutjeli kao okamenjeni ne usuđujući se da spriječe ubojčin odlazak. Malo zatim — nastavi Vail umorno — pojavio se šerif Murphy i zapisao izjave očevidaca. Sve su dostavljene nama — doda pokazavši rukom papire na stolu — jer on smatra da ne treba da zabada nos i tuđi posao.

— Shvaćam — polako će Longarm, kimajući. — Znači, moj je zadatak da potražim zlikovca Canadu Jacka i uvjerim ga da

se mora mirno predati — reče podsmješljivo.

— Bit će bolje da uzmeš nekoliko pomoćnika — pripomene njegov šef, ne skrivajući zabrinutost. — Canada Jack je ubojica a njegovi pratioci nisu nimalo bolji. Znam da si prepreden i vješt borac, Longarme, ali nijedan čovjek s ove strane zakona nema izgleda protiv te bande ako je sam...

— Polako, polako šefe! — prekine ga mladić. — Najprije mi reci riječ-dvije o Canadi Jacku. Bavi li se pljačkom ili je samo kartaš varalica i uz to prijeke naravi?

Vail slegne ramenima.

— Dosad se nije bavio pljačkom, koliko je meni poznato, a to je vidljivo i iz ovih ovdje oskudnih podataka — upre prstom u papire rasute po stolu.

— No tereti ga niz ubojstava. Nije opljačkao nijednu banku niti je krao goveda. Telegrafirao sam sjeverozapadnoj kanadskoj policiji i dobio odgovor da za njim još nije raspisana nijedna potjernica.

Longarm naškubi usne a oči mu se pretvore u dva uska proreza.

— Do vraga — promrsi bijesno — tu nešto smrdi! Čini mi se da me uzalud šalješ na put. Ako je zločinac u blizini kanadske granice ili ju je već prošao, zašto ga Kanadani ne uhvate? Jesi li to od njih tražio?

Vail uzdahne.

— Jesam. Iz tvrđave MacLeod stigao mi je čudan odgovor, pa sam se u višim diplomatskim krugovima malo raspitivao o zločincu. Canada Jack ima prijatelje među vraški utjecajnim osobama Kanade. Sjeverno od

granice za nas je praktički neuhvatljiv — dometne gotovo lju-tito.

Longarm zamišljeno ispusti kolut dima.

— Nešto mi u svemu tome nije jasno — razmišljao je glasno.

— Znam da su kanadski policajci prilično kruti i nepopustljivi, a uz to i veoma poštteni... poput vas — dometne obješenjački, namignuvši šefu. U kakvoj vezi do vraga može biti s njima bandit i ubojica poput Canade?

— Ne on, nego njegova obitelj — ispravi ga Vail mirno. — Njegov stariji brat član je engleskog parlamenta. I to Gornjega doma — naglasi značajno pogledavši Longarma.

— Zar je Canada Jack Englez? — začudi se ovaj.

— Da, crna je ovca stare i veoma ugledne obitelji čiji je utjecaj snažan ne samo u Engleskoj već dopire i ovamo, preko Atlantika, a nadasve se osjeća u Kanadi. Pravo ubojičino ime je John Chumley. Priča se da je pohađao sveučilište u Etonu, odakle mu i veoma neobičan izgovor — Vail iskrivi lice u grimasu. — Izbačen je navodno zato što je pretukao jednog profesora ili nešto slično. Obitelj mu je tada kupila čin u britanskoj armiji i poslala ga u Indiju u nadi da će strogi vojnički život napraviti od njega čovjeka. No momak je ponovo odabrao stranputicu. Varao je na kartama, a počeo se sve češće služiti i revolverom, tako da je naposljetku istjeran iz armije.

— Vail zastane i rukom otare znojno čelo — Chumleyjevi posjeduju golem ranč na Peace Riveru, pa su ga poslali u Kanadu da njime upravlja. No nje-

mu, čini se, ne pada na pamet da se bavi uzgojem krava. Mnogo zanimljivije mu je jahati s mladim odmetnicima, kartati i opijati se do mile volje. Kad ih je, međutim kanadska policija opomenula zbog izgrede, spustili su se preko granice ravno k nama.

Longarm je šutio i gledao u pod.

– Moram priznati – nastavi Vail – da nikome nije jasno zašto Chumley vara na kartama. Obitelj iz Engleske izdašna je u pružanju potpore sinu, pa je sigurno da ima novca. Sve više prevladava mišljenje da je taj mladić naprosto poremećen, lud – odmahne glavom i nasmiješi se Longarmu. – Rekao sam ti već, sinko – progunda zabrinuto – da želim da povedeš ekipu momaka.

Mladić odmahne glavom.

– I sam znaš da mi ne odgovara timski rad, Billy. Ne pokušavam dokazati da sam heroj, ali brže djelujem sam, kad se ne moram brinuti o drugima, osobito ako nastane metež. Zar se ne sjećaš kako je u jednom žestokom okršaju James Butler, Hickock pogodio svog čovjeka.

Vail zatomi smijeh.

– Dobar izgovor zлата vrijedi – pogleda ga ispod gustih obrva. – Mene ne možeš prevariti, Longarme. Znam zašto želiš biti sam, ali te ovaj put ozbiljno upozoravam da pripaziš na svoje postupke – nastavi pokušavajući glasu dati strog prizvuk.

Longarmovo lice poprими nevin izražaj dok je gledao svoga pretpostavljenog.

– Ovaj put ćeš se točno pridržavati pravila našeg odjela – nastavi Vail, gledajući u

oči svog sugovornika. – Ne želim da dijeliš pravdu po svome, a ne želim ni nove neprilike s kanadskom policijom – završi naglašavajući posljednje riječi.

Na Logarmovu licu zatitra zadovoljan smiješak i to ne promakne njegovu šefu.

– Da, još i sad osjećaš zadovoljstvo pri pomisli na njih. Nije li tako? Nadmudrio si narednika Fostera i napravio od njega budalu na najdrskiji način – nagne se prema mladiću. – Možda nije naodmet da čuješ da je baš taj... kako si ga ono nazvao... glupi Foster sada zapovjednik tvrđave MacLeod – načas zastane, uživajući u Longarmovu zaprepaštenju, no mladić se brzo sabere i oko usana mu zaigra ciničan osmijeh.

– Gle, gle, stari Foster je unprijeđen? – reče, podrugljivo razvlačeći riječi. – Drago mi je što to čujem. Istina, svojedobno su nam se mišljenja razilazila, kad smo tragali za Cottonom Youngerom, ali on je zaista dobar momak – oči mu lukavo zasvijetle.

Vail s naporom prikrije osmijeh i uzdahne.

– Zahvaljujući tvojoj drskosti, taj je čovjek odjahao u Kanadu s lešem za koji je vjerovao da je onaj pravi. Tek kod kuće je ustanovio da je obmanut. Ne sumnjam da Foster vapi za osvetom. Ako te ikad uhvati na svom tlu... – Vail ostavi misao nedorečenu da pojača učinak svojih riječi. No s Longarmovih usana nije silazio podrugljiv smiješak. Doimao se savršeno hladno kao da se te riječi njega ne tiču. Vail se još više uspravi, očima naprosto strijeljajući mladića. – Stoga ne smiješ pri-

jeći granicu, Longarme – zagrimi – to je naređenje!

– Ako je ptičica odlepršala iz Alberte? – upita mladić, lijeno se poigravajući cigarom.

– Tada više neće predstavljati opasnost za ljude za koje si ti dužan da se brineš – odgovori Vail oštro. – Meni je svejedno hoćeš li ga uhvatiti ili istjerati iz zemlje. Važno je da prestane pucati na teritoriju koji je u našoj nadležnosti – zastane, skupi obrve i podigne ruku. – Je li išta od ovoga ušlo u tvoju tvrdoglavu, Longarme? – upita prijekorno. – Ponekad mi se čini da slabo čuješ, osobito kad ti dajem naloge. Ako je Canada Jack – nastavi mirnije – još na američkom tlu, želim da ga uhapsiš. No – glas mu se osjetno povisi – ako bandu ne uhvatiš s ove strane granice, okrenut ćeš se na peti i vratiti kući. Jesi li me razumio? – kako je mladić i dalje šutio, savezni šerif dometne nešto blažim glasom: – Možda ćeš u vlaku sresti kakvu ljepoticu – uzdahne. – Neke ljude uvijek prati sreća. Možda te šaljem na turističko razgledavanje Montane, tko zna. Riječ je o tome da moramo nešto poduzeti, jer je ubijen službenik savezne vlade. Maloprije si rekao da su Kanađani sposobni policajci. To je razlog više da ne ulaziš u Kanadu. Neka se sami pobrinu za zločinca iz ugledne obitelji. Siguran sam da ćeš izazvati neprilike spriječiš li im se na putu.

Longarm nije mogao suzdržati smijeh.

– Ne misliš valjda da ću biti povod rata?

– Situacija u Kanadi nije ni malo ružičasta. Washington još nije načistu tko ima pravo, pa

smo dobili strogo naređenje da se zasad držimo po strani – ozbiljno će Vail. – Metisi* iz zapadne Kanade, predvođeni Rielom, bune se protiv vlade u Otawu. Nipošto ne želim da se uplećeš u njihov obračun – reče strogo. – Jasno?

Langarm kimne i ustane.

– Vrijeme je da spakiram kovčeg. Vratit ću se po nalog i kartu – dobaci s vrata.

* metisi – potomci bijelaca i Indijanaca (op. prev.)

Nedugo nakon njegova odlaska u Vailovu sobu uđe službenik s kartom i putnim nalogom.

– Čini se da ste danas dobro raspoloženi, šefe.

– Jesam. Upravo sam Longarmu očitao bukvicu o lijepom ponašanju, a ustreba li, ti ćeš mi biti svjedok – reče namignuvši.

– Mislite li da vas neće poslušati?

– Nije li svojeglav? Ipak, on je jedini čovjek kojemu mogu povjeriti ovaj opasni zadatak. Canada Jack ugrožava sigurnost stanovnika Montane, a nitko, čini se, ne pokušava da ga spriječi.

Službenik kimne.

– Stoga i šaljete čovjeka kojega ništa neće zaustaviti kad se jednom nađe tom zločincu na tragu.

Vail se nasmiješi.

– Nema prepreke pred kojom će Longarm stati. Ako treba, progonit će tog ludog engleskog ubojicu i do Sjevernog pola.

– A kanadska policija? – upita službenik oprezno. – Što će se dogoditi ako je ne bude mogao izbjeći?

Vail se nasmijulji.

— Žele li sami sebi dobro, Kanadani će se pobrinuti da izbjegnu Longarma — oči mu lukavo zasvjetlucaju. — Dobro je poznavao ubijenog indijanskog agenta, a izražaj koji su poprimile njegove oči kad je čuo za to ubojstvo ne obećava ništa dobro.

* * *

Svjež humak na malom groblju bio je još ukrašen cvijećem, istina, već pomalo uvelim. Longarm se sagne i ubere stručak svježih, očigledno nedavno rasvjetanih potočnica. Zatim se uspravi i uputi prema humku na kraju groblja. Skine šešir i položi cvijeće na travu.

— Nikada te neću zaboraviti, Sally, samo me put dosad odvodio na drugu stranu — promrmlja s prizvukom isprike u glasu.

Nečija sjenka padne na suncem obasjan grob i Longarm naglo podigne pogled. Indijanac ozbiljna lica netremice je gledao u grob.

— Rain Crow! — uzvikne Longarm. — Šuljajuća Sally bila je jedina osoba koja se umjela prišuljati protivniku bolje od mene — sjetno se nasmiješi — a čini se da ti ne zaostaješ za njom.

— Uz to je bila lijepa — reče Indijanac svečanim glasom. — Bio sam uz tebe kad si je u preriji pronašao mrtvu — nastavi tužno. — Ne vjerujem da si došao samo da posjetiš Šuljajuću Sally. Indijanska policija nije pozvana u lov na ubojicu svog agenta Durlera — lice mu se zgrči. — Pitam se znaš li ti zašto. Za razliku od ostalih bijelih ljudi ti si uvijek bio iskren prema nama — blijed osmijeh zaigra mu oko usana.

Longarm se uspravi.

— Koliko je Canada Jack opasan, toliko je i bijel — reče gledajući svog sugovornika u oči. — Kad bi netko ugledao skupinu crvenokožaca kako progoni bijelce preko prerije, mogao bi izvesti pogrešan zaključak.

Indijanski policajac ponosno se uspravi.

— Spremni smo da preuzmemo rizik.

— Znam — nasmiješi se Longarm — ali naša je dužnost da zavedeno mir u ovoj zemlji, a ne da izazovemo rat. Imenujući mene za progonitelja zločinaca, vlada vas nipošto nije željela uvrijediti i potcijeniti vašu sposobnost, već je htjela da se što jednostavnije i brže uhvate bjegunci.

Zapute se prema konjima privezanim za drvo ispred ulaza u groblje.

— Drago mi je što smo se sreli — reče Longarm nakon duže šutnje — jer sam te ionako namjeravao potražiti — iz bisage izvadi bocu rakije i ponudi Indijanca.

— To je kršenje propisa. Znaš da je zabranjeno dati Indijancu alkohol — suprotstavi se Rain Crow.

Na Longarmovim usnama zatitra smiješak.

— Do vraga, nitko nas ne gleda, a kad bi netko i naišao, rekao bih da si me revolverom prisilio da ti ga dam!

Prvi put se na Indijančevu licu pokaže topao osmijeh.

— Lijepo mi je bilo jahati s tobom — reče tiho. — Vidim da si još slijep na boje. Ponekad nam se ljudi smješkaju dok ne izvu-ku od nas ono što žele. Ali ti nisi takav. Možda me moj djed mrzi

zbog ovoga, ali tvrdim da si ti dobar bijelac – završi ozbiljno.

Longarm mu gurne bocu u ruke.

– Prestani brbljati o mojoj dobroti – ukori ga tobože strogo. – Bolje je da dobro potegneš prije nego što nas netko uhvati – zatim povede Indijanca do male uzvisine i sjedne na kamen. – Je li itko od tvojih bio u gradu u vrijeme kad se zbilo ubojstvo?

– Nije, ali govorio sam s bijelcima koji su nam skloni, a bili su u salunu onog kobnog dana. Kažu da je Durler bio pod utjecajem alkohola i nenaoružan. Nije bio svadljiv, već dobro raspoložen, a takav je bio uvijek kad je malo popio. Sve je počelo s njegovom ženom...

– Znam – prekine ga Longarm. – Provjerio sam to prije napuštanja Denvera. Gospođa Durler živi u Dallasu s vlasnikom jednog saluna koji je tuče i prisiljava da zabavlja njegove goste. Čini se da je dobila ono što je zaslužila pošto je ostavila Durlera.

Rain Crow kimne.

– Bilo je to hladnokrvno ubojstvo nenaoružana, pripita čovjeka – zaključí Longarm.

– Bijelci koji su prisustvovali ubojstvu prave su kukavice – prezrivo će Indijanac.

– Ja ih ne bih tako oštro osudio – suprotstavi se Longarm blago. – Moraš uzeti u obzir da su bili zatečeni Canadinim zločinom, a njegovih dvanaest revolveraša brzo bi ugušili svaki njihov otpor. No bilo kako bilo, banda je bez teškoća napustila grad – Longarm se namršti.

Rain Crow otpije gutljaj raki-je prije nego što odgovori.

– Držim da su se vratili u

Kanadu. Čim sam čuo za ubojstvo, pretražio sam cijelu okolicu, ali ubojicama ni traga – reče ljutito.

– Uvuci rogove, prijatelju! – opomene ga Longarm. – Ako su i otišli preko granice, još su na ovom kontinentu. Nije li tako?

Rain Crow žmirne.

– Šališ se?

– Zar misliš da sam raspoložen za zbijanje šala? Uhvatit ću ubojicu makar morao stotinu puta prijeći granicu – izjavi visoki Amerikanac odlučno, a u Indijančevim očima zaiskri divljenje.

– Ne vjerujem da se Canada zaputio na rijeku Peace, jer ga tamo odviše ljudi zna – razmišljao je Longarm glasno. – Čuo sam, međutim, da se u blizini Regine gradi nova pruga – nastavi zamišljeno, dobacivši svom sugovorniku upitan pogled.

Indijanac potvrdi kimanjem.

– Da, Kanadani namjeravaju izgraditi prugu do zapadne obale. Ali što će Canada tamo? – upita zbunjeno.

– Taj čovjek vapi za neprilikama i akcijom, a u logoru graditelja pruge one se naprosto same nude. Tamo uvijek ima kockara, prostitutki, revolveraša i svakojakih otpadnika – trenutak-dva je šutio, a zatim odlučno nastavio: – Moram im se prikrasti, a to znači da nipošto ne smijem natovariti sebi na vrat kanadsku konjičku policiju, koja ovih dana pojačava mjere opreza na granici zbog nemira u zemlji.

– Čuo sam nešto o tome – reče Indijanac neodređeno, izbjegavajući Longarmov pogled.

– Ovo nije prva pobuna me-

tisa protiv kanadske vlade, ali će, vjerujem, biti žešća od prethodne, jer se Louis Riel namjerava udružiti sa čistokrvnim Indijancima iz dva plemena. Sašivena je navodno crveno-bijela zastava, a glavni cilj pobunjenika je osnivanje države u zapadnoj Kanadi.

Rain Crow slegne ramenima, ne rekavši ni riječi.

— Kanadska skupina Indijanaca povezana je s vašom, je li?

— Jezik nam je gotovo isti, ali mi se ne miješamo u Rielovu pobunu.

— Znam — mirno će Longarm. — Ipak, ćeš mi morati pomoći. Neslužbeno, dakako, jednako kao što sada sakrimice pijemo rakiju.

— Želiš li da s tobom prijeđem granicu? Spreman sam — izjavi Indijanac hitro.

Longarm odmahne glavom.

— Obojica bismo odmah nalletjeli na patrolu kanadske policije. Netko mi mora pomoći, ali na nenametljiv način — objasni. — Ne mogu uhvatiti ubojicu ako mene drugi uhvate. Držim da bi mi netko od Rielovih pobunjenika mogao uvelike olakšati izvršenje zadatka — doda tiho, lukavo gledajući Indijanca.

— Ne poznajem nijednoga od njih dovoljno dobro — branio se Rain Crow.

Longarm upita s hinjenim mirom:

— Gdje mogu naći Louisa Riela?

Indijanac ne odgovori.

— Hajde... znam da je u Montani. Amerikanci mu pružaju azil. Od vlade iz Washingtona i sam bih mogao saznati gdje je njegovo ovdašnje prebivalište, ali to bi potrajalo — na-

stavi Longarm uvjerljivo. — Samo bih izgubio dragocjeno vrijeme.

— Zašto se želiš sastati s Rielom? — upita Indijanac.

— Popričao bih s njim — glasio je nemaran odgovor. — Ne zanima me njegova revolucija, ako se toga bojiš. Želim uhvatiti bijelog zločinca čiji brat potpomaže vladu protiv koje se buni Riel. Vidim mogućnost da Riel i ja nađemo neki zajednički jezik. Možda bi mi mogao pomoći. Bez ikakve prisile. Ako odbije, prihvatit ću njegov odgovor, to ti obećavam kao čovjek čovjeku. Ni vlas s glave neće mu pasti.

Rain Crow je još neko vrijeme gledao u tlo prije nego što je počeo govoriti.

II

Iznad male školske zgrade vijorila se američka, a ne crveno-bijela zastava. Toga sparnog poslijepodneva zgrada se doimala napušteno. Longarm sjaise, priveže konja i zakuca na ulazna vrata.

Za stolom je sjedio čovjek od oko trideset pet godina, odjeven u tamno odijelo, guste crne kose, brkova i brade. Samo su istaknute jagodice i tamnija boja kože upozoravali na indijansko porijeklo. Longarm mu odlučno pride, izvadiвши svoju značku.

— Dobar dan, gospodine Riele! — pozdravi uljudno. — Ja sam izaslanik američkog saveznog šerifa Vaila.

Voda metisa kimne.

— Zar ga zanima kako podučavam američke đake? — upita ugodnim glasom s jedva osjetnom podrugljivošću.

Longarm opazi da je unatoč neznatnom francuskom nagla-

sku, karakterističnom za Kanađane francuskog porijekla, njegov engleski jezik gotovo savršen.

Obrazovanje mu je besprije-korno, zaključi ne bez divljenja, upravivši pogled u vođu metisa.

— Već sam se raspitao o tome, gospodine. Djeca u vama imaju odličnog učitelja — izjavi jednostavno.

— Uzevši u obzir to što sam opasni pobunjenik? — čovjek izviije guste obrve.

— No, nisam došao ovamo da provjeravam vaš rad, gospodine Riel. Moram priznati da je moj dolazak posve neslužben — reče iskreno.

— O čemu je riječ? — upita Riel.

Longarm zapali cigaru.

— Stari Cal je, istina, u posljednje vrijeme donekle zane-marivao svoju dužnost, ali Indijanci su ga voljeli — izjavi.

— Meni se ne morate ulagivati pričom o Indijancima — podsjeti ga Riel kruto. — Ja sam mješanac. Štoviše, mi metisi smo sebe smatrali bijelima sve dok nam kanadska vlada nije objasnila naš položaj — dodao ogorčeno.

— Čuo sam da skupina Red River potječe od francuskih Kanađana koji su trgovali krznom i ženili se Indijankama.

— Zahvaljujem na pažljivo odabranim riječima. Reklo bi se da ste to objašnjenje izvukli iz dobrog rječnika — odgovori Riel podrugljivo. — Ali nisu svi naši preci bili Francuzi. Mnogi su bili Englezi ili Škoti, a nastanili su zapadnu Kanadu mnogo prije nego što je Ottawa postala glavni grad države — reče ponosno. — Kad je kraljica Viktorija počela zapazati zapadnu

Kanadu, mi smo je za nju izgradili. A sada naša zemlja doživljava velike promjene, dakako ne nabolje — doda gorko. — Stara kompanija Hudson Bay, koju su osnovali naši pradjedovi, obavila je svoj posao i više nije potrebna novoj anglosaksonskoj vladi. Naša sela podignuta na starofrancuski način smatraju neciviliziranim i uništavaju ih, da bi preko njih sagradili cestu ili željezničku prugu. Naselja metisa smatraju privremenim logorima nemilosrdno ih brišu s geografske karte. Neuvijeno nam je stavljeno do znanja da se maknemo u stranu i ne ometamo napredak zemlje — glas tamoputog čovjeka odavao je istodobno sjetu i srdžbu.

— Napredak je ponekad bolan — reče Longarm blago. — Zar im se niste mogli suprotstaviti u parlamentu ili na sudu?

Riel se gorko nasmije.

— Kako? Ta mi smo Indijanci! Divljaci. Otpadnici.

— Više nalikujete na bijelca — reče Longarm iskreno.

Riel slegne ramenima.

— U meni prevladava krv bijelca. Ipak, i najmanja količina indijanske krvi dovoljna je da vas okrstite Indijancem. Pohadao sam sveučilišta bijelih i stekao nekoliko najviših diploma, a uz to, kako ste ljubazno zapazili, ne nosim perje ni ratničke boje. No Indijanac je Indijanac.

— Drugim riječima, nemate pravo glasa. — Longarm je čuo sličnu priču od jednog izvrsnog liječnika Čerokija koji je bio sedam osmina bijelac.

Na Rielovu licu ne pomakne se nijedna crta, samo su mu oči gorjele.

— Baš tako. Dodijeljen nam je

ljubazni indijanski agent koji treba da zna što je za nas dobro – reče ironično. – Kad je bijeli bik po imenu Thomas Scott pokušao otjerati neke moje ljude sa zemlje koju su njihovi pradjedovi otrgli divljini, ja sam ga ubio. Ostalo znate.

– Da. Kanada je poslala policiju da uspostavi red. Odlukom parlamenta stvorena je Kraljevska konjička policija, kako bi se spriječili daljnji nemiri. Vi ste potražili azil u Sjedinjenim Državama i to vam omogućuje da planirate drugi dio bitke za svoja prava – reče Longarm.

Riel se škrtro nasmiješi.

– Zaista? A tko će, po vašemu, pobijediti ovaj put? – upita suho, prostrijelivši ga očima.

Longarm izdrži njegov pogled.

– Oni – odvrati mirno. – Vi ste obrazovan čovjek, gospodine Riele. Kad ja to vidim, kako to da ste vi slijepi?

– Uspoređujete nas s našim rođacima Dakotama, ali mi ćemo se boriti do posljednjeg daha. Naprosto zato što nemamo drugog izbora – doda umorno.

Nekoliko trenutaka su šutjeli, svaki obuzet svojim mislima.

– Nisam došao ovamo da bih vas odgovorio od rata sa snažnom britanskom vojskom kraljice Viktorije – blago će Longarm. – Potrebna mi je vaša pomoć za ulazak u Kanadu.

Zatim mu objasni da je ubojčin brat član britanskog parlamenta, ne bi li ga time privolio na pomoć.

– A što će biti ako padnete u ruke kanadskoj policiji? – upita Riel nakom duže šutnje.

– Zatvorit će me ili izbaciti iz zemlje – odvrati Longarm. – Jedan od šefova moj je osobni

neprijatelj i bit će posebno sretan ako me strpa u zatvor.

– Oh! – na Rielovu licu zaiskri tračak zanimanja.

– Da, stari narednik Foster tražio je u Americi čovjeka koji je počinio ubojstvo u njegovoj zemlji. Dakle situacija je bila slična ovoj sada...

– Samo trenutak! – prekinе ga Riel. – Govorite li o Williamu DeVerrieru Fosteru, naredniku u tvrđavi MacLeod?

– Baš o njemu – potvrdi mladić. – Nadam se da vam nije prijatelj.

– Taj gad je djelomično Francuz – reče Riel mrko. – Indijansku krv poriče, dakako!

– Oh, nećete valjda reći da je stari Foster metis?

– Rekao sam da je gad.

– Lijepo je znati da se u tome slažemo – veselo će Longarm.

– Jednom sam od njega napravio budalu i tako u njemu stekao doživotnog neprijatelja.

Ispripovijeda mu priču o zamjeni leševa, koja je redovito mamila slušaoce na smijeh. Takav učinak nije izostao ni ovaj put. Do kraja priče voda metisa se tresao od smijeha.

– Gdje želite potražiti tu bandu ubojica? – upita Riel kad se prestao smijati.

– Sjeverno od američko-kanadske granice, zapadno od tvrđave MacLeod, u podnožju Rockyja ili istočno od Regine.

Riel se namršti.

– To je široko područje koje obuhvaća dvije provincije i dvije centrale konjičke policije.

– Stoga mi je i potrebna pomoć ljudi koji poznaju taj kraj.

Riel ga je neko vrijeme netremice promatrao, kao da mu želi proniknuti u dušu.

— Gdje ste odsjeli u gradu?
— upita mirno.

Mladić mu objasni.

— Podite u hotel i čekajte najviše dvadeset četiri sata. Ako nitko s vama ne stupi u vezu, morat ćete se probijati sami. Nemojte više dolaziti ovamo — zastane. — Ako vam netko priđe, ne smijete spomenuti moje ime — oštro naglasí.

— Shvaćam. Ako prijedem granicu, vi o tome ništa ne znate.

— Rekli su mi da ste neobično razuman čovjek, gospodine Longarme. Nisu pogriješili — zaključí Riel potího.

— Znači li to da ste očekivali moj dolazak? — Longarm se namršti.

— Dakako. A kako biste me inače našli? Čim sam čuo da se za mene zanima predstavnik američkog zakona, raspitao sam se o njemu — bilo je očito da ga zabavlja izražaj zaprepaštenja u Longarmovim očima.

— Saznao sam da uživate glas poštena čovjeka, hrabrog i pomalo neobičnog.

Naglo zašuti i ustane, dajući znak da je razgovor završen.

Nakon dužeg čekanja u sobi Longarm iziđe na ulicu i naslonivši se na dovraták ulaznih vrata hotela, stane motriti prolaznike. Nedugo zatim pokraj njega se zaustavi konjska dvokolica, tipično prijevozno sredstvo tog pograničnog kraja. Longarm je promatrao kola s neskrivenom dosadom, sve dok mu se pogled nije zaustavio na vozaču, bolje rečeno na vozačici.

Dvadeset petogodišnja djevojka koja je držala uzde bila je ljepotica. Lijepo oblikovane noge obuvane u meke mokasine

isticale su se još više zbog kratke, tamnoplave platnene suknje ukrašene vrpčama. Na glavi nije nosila šešir, pa joj je sjajna crna kosa padala na ramena a vitki struk bio je čvrsto utegnut crvenim kožnatim pojasom. Na brončanom ovalnom licu isticala su se dva krupna plava oka oivičena gustim crnim trepavicama.

Suprotno svom običaju Longarm je pozdravi i predstavi se.

— Zovu me Longarm — toplo joj se nasmiješi.

Mješanka mu ne uzvratí smijesak.

— Ja sam Claudette — izusti tího. — Engleski ne govoriti dobro, pa bolje ne pitaj puno. — Putuje u Oldman River Country, možda do Saskatchewan — nastavi oklijevajući. — Ako želite poći sa mnom, moraš svezati svoja konja straga — osvrne se prema stražnjem dijelu kola. — Požuriti!

— Vaš engleski bolji je od mog francuskog — uzvratí Longarm galantno. — Rado ću vam se pridružiti i štititi vas, gospođice. Pričekajte samo da uzmem prtljagu.

Kad se nekoliko minuta poslije toga vratio, zatekao je dvojicu mladića, očigledno pripitih, kako zadirkuju Claudette.

— Hej, je li istina da vi mještanke trljate nosove umjesto da se ljubite usnama? — rugao joj se jedan grubo.

Njegov prijatelj ga odgurne i dobaci:

— Strašan sam u trljanju nosova, mala — lice mu se iskrivi u ružnu grimasu. — A rado bih s tobom protrljao još nešto, plavooka...

Dalje nije stigao. Longarmova pesnica pogodi ga ravno u

bradu, tako da se u tren oka našao na tlu. Ništa bolje nije prošao ni njegov prijatelj, koji je pokušao izvući revolver. Longarm baci prezriv pogled na mladiće koji su se polako dizali iz prašine. Zatim se uspne u kola i sjedne pokraj Claudette.

— Oprostite zbog gužve — reče uljudno. — Mladići su malo više popili.

Djevojka povuče uzde. Lice joj je bilo bezizražajno dok je govorila:

— To ste izveli glupo. Sada mi privukli pažnju. U salun će se noćas pričati o bijelcu i njegovoj plavooka žena.

Longarm je zbunjeno pogleda.

— Ali nisam mogao dopustiti da vas vrijeđaju!

— Zašto ne? — glasio je hladan odgovor. — Ja na to navikla. Ja sama sebe moći paziti — plave oči ponosno zaiskre. — Prije nego i ti početi meni laskati, moraš znati da ja samo radi uslugu jednom prijatelju. Prevesti te preko granice trebam — na trenutak podigne glavu prema mladiću. Obrazi su joj gorjeli a u očima joj se održavalo neskriveno neprijateljstvo. — Ali ne očekuj od mene simpatija, bijelče.

* * *

Napredovali su sporo. Veći dio tjedna protekao im je do granice. Činilo se da »moru trave«, kako su pioniri nazivali beskrajnu ravnicu kojom su danima prolazili, nema kraja. Claudette je uglavnom šutjela, ne obraćajući pažnju na svog suputnika. Na njegova pitanja odgovarala je kratko, tako da je ubrzo i Longarm zapao u šutnju. Najčešće je nervozno gric-

kao nezapaljenu cigaru, žaleći što kraj sebe nema ružniju djevojku koja bi znala engleski.

S vremenom se navikao i na neudobna logorovanja. Claudette je spavala u kolima, obično privezanim za kakav panj ili drvo i pokrivenim šatorskim krilom, učvršćenim motkama. Kuhala je jednom dnevno, najčešće u smiraj dana. Jutarnji i podnevni obroci sastojali su se od sušenog mesa, tvrdog kruha i hladne kave. Premda navikao na naporna putovanja, Logram nije mogao potisnuti nekakav nejasan osjećaj čežnje i žaljenja dok se svake večeri sam zavlačio u svoju vreću za spavanje postavljenu na travi. Manje iskren čovjek uvjerio bi sebe da mu nije stalo do te tamnopute ljepotice, ali Longarm to nije mogao.

Kad mu je jednog poslijepodneva rekla da su blizu granice, nije bio siguran mrzi li je ili ju je počeo voljeti. Od prvog čada kad ju je ugledao činila mu se lijepa, a iz dana u dan postajala je ljepša. Dobro je znao što to znači. Premoreni vojnici nerijetko su vidjeli plavuše umjesto smeđokosih djevojaka, a i on je sada na kraju snaga. Zahvaljujući svojoj izuzetno privlačnoj vanjštini, Longarm se nikad nije morao mnogo truditi da osvoji djevojku.

Claudette je, međutim, iz dana u dan postajala sve tvrđa. Lijepa poput slike, a šutljiva kao grob, pomisli mladić mrzovoljno.

Sasvim slučajno otkrio je da djevojka spava naga i to je još više raspalilo njegovu maštu. Proklete žene, pomisli ljutito. Iz razmišljanja ga trgne djevojčin glas.

– Ona napuštena kuća – podigne ruku u pravcu oronule građevine usred ravnice – biti napuštena postaja Hudson Bay.

– A nalazi se još na našoj strani, je li? – upita Longarm. Ona kimne.

– Kanada je s druge strane, iza ona... uzvisina – promrmlja tiho.

– Misliš li da nas kanadska policija neće opaziti ako se smjestimo u toj ruševini? – upita mladić sumnjičavo.

– Hoće, ali oni strogo držati red i ne prelaziti na našu stranu – odgovori Claudette. – Misliti da tražimo drva ili – pogledom skrene u stranu a glas joj postane mek – da mi biti bijeli čovjek i njegova žena i tražiti samoća – obrazi joj se obliju rumenilom.

– To si rekla ti, a ne ja – naglasi Longarm, podrugljivo je motreći i uživajući u njezinoj nelagodi. – Ako sam te dobro shvatio – nastavi ozbiljno – uvući ćemo se u kuću, pričekati mrak, a zatim trkom prema granici.

– Sada vidim zašto tebi trebati pomoć – reče djevojka prezrivo. – Ne trkom, kako ti kazati, već mirno i polako, kada bude sigurno.

– Imaš pravo – prizna Longarm. – Policajci mogu biti na svakom koraku i ne treba izazivati njihovu pažnju. Noćas će biti pun mjesec. Nakratko ću se odmoriti, a zatim pregledati okolicu...

Prekine ga Claudettina žestoka psovka.

– Ti nisi vođa. Ti moj putnik, a pričaš mnogo – obrazi joj se zažare od srdžbe. Nakon oklijevanja nastavi mirnije: – Zauzstaviti se ispred kuće, kao da će-

mo u njoj prenoćiti. Dok je mjesec visoko, morati se pritajiti. Poslije ponoći krenuti dalje ako dobijemo signal – objasni.

Longarm se nasmiješi.

– Morao sam znati da očekuješ pomoć. Netko od tvojih sigurno promatra okolicu i prati jahače u crvenim uniformama. Poslat će nam signal ako nema kanadskih njuškala, a ako je policija u blizini, neće nam se javljati.

– Napreduješ – reče djevojka podrugljivo. – Zašto te zvati Longarm? – upita iznenada. – To indijansko ime Duga Ruka, ali ti nemati dugu ruku prema tijelu.

Longarm prasne u smijeh.

– Pravo mi je ime Long. Tome je iz šale dodana riječ arm. Longarm znači duga ruka. Duga ruka zakona – objasni sa smiješkom.

– Znaš, ja ne znati zašto tebi mora pomoći, ali znati da ti sada ne radiš za zakon. Ti sada kršiti zakon.

On slegne ramenima.

– Postoje zakoni i zakoni. Možda se kraljici Viktoriji ne bi svidio moj ilegalni ulazak u njezinu zemlju, ali ni ljudi koje tražim nisu tražili ulaznu vizu od Londona ili Otawe – uzdahne.

– Vaš predsjednik MacDonald nimalo ne surađuje s Amerikancima...

– Molim, on ne biti moj predsjednik – ispravi ga djevojka.

– Oprosti, zaboravio sam da vi metisi imate Louisa Riela. Njega smatrate svojim predsjednikom i vođom.

Claudettino lice načas problijedi.

– Louis Riel? Nikad nisam čula to ime.

– Oho! Tako, znači! Sad mi je

jasno zašto si dosad izbjegavala razgovor.

Prvi put se u djevojčinu glasu osjeti tračak topline.

— Već rekla da dobro učiš — nakon oklijevanja predloži: — Do zalaska sunca ima još sat vremena. Ako želiti razgledati okolo, možeš dok se ja malo odmorim — reče pomirljivo.

Ne čekajući da mu to dva puta kaže, Longarm uzjaše i u velikom luku se zaputi prema ruševini. Dugo mu je trebalo da od jednog prijatelja Indijanca nauči uzjahati i sjahati s krive, to jest s desne strane. Nekoliko puta ta mu je vještina spasila život, jer ubojici u zasjedi ništa nije bolja meta od jahača s jednom nogom u stremenu.

Po zalasku sunca vratio se na mjesto na kojem ga je čekala Claudette.

— Oh, taj šešir... meni poznat — klikne djevojka, opazivši u mladićevim rukama šešir širokog oboda.

— Nemoj mi reći da je pripadao metisu koji zbog nas promatra granicu.

— Ah — protisne djevojka — to šešir Crvenog Noža, našeg... kako vi reći... kurira. Čekamo dugo sa sjevera — promuca uzbuđeno. — Gdje našao njegov šešir?

— Pokraj njegova tijela, tamo u kući — odgovori Longarm, mahnuvši rukom u pravcu nekadašnje postaje. — Ubili su ga radi konja.

— Aha! Naši neprijatelji, konjička policija.

— Ne vjerujem — odvrati Longarm sigurnim glasom. — Njima konje daje kraljica Viktorija. Sudeći po tragovima, riječ je o bandi koju ja tražim. I oni su neprijatelji — nastavi mirno

— neprijatelji cijelog ljudskog roda. Čini mi se da su ovdje bili prije desetak dana, a to znači da imaju veliku prednost — promrmlja zamišljeno. — Znaš li slučajno kako izgleda kurirov konj?

— Da. Pjegava siva kobila sa crna griva i rep.

— Izvrsno, to će mi pomoći — pogleda je u oči. — Hvala ti što si me dovela ovamo! Kaži mi samo tko je moja naredna veza sjeverno od granice, pa možeš poći svojim putem.

Djevojka nije krila zaprepaštenje.

— Ne budi lud! — Longarm ponovo opazi da bolje govori engleski kad je uzbuđena ili ljuta. — U prvom redu, naređenja ne primam od tebe. U drugom...

— Nakon kraćeg izvidanja ustanovio sam da u blizini nema kanadskih patrola, a ubojice koje tražim odmakli su već predaleko a da bih mogao gubiti vrijeme — prekine je odlučno.

— Moj zadatak je veoma ozbiljan.

— Do vraga — bijesno će djevojka — zar naša revolucije nije?

— Sve su revolucije ozbiljne, ali za njih treba mnogo vremena, draga moja gospođice, a ja nemam vremena za tajne sastanke po podrumima, za pjevanje patriotskih pjesama ili za čekanje u oronuloj postaji. Želim uhvatiti zlikovca Canadu Jacka i njegove bandite i to što prije — završi oštro.

— A Crveni Nož? — protisne djevojka.

— Pokopat ću ga kako treba. Pričekaj ovdje s konjima — naloži sjahavši.

— Ali ti ga nisi poznavao. Za-

što truditi zbog jednog Indijanca? Ti... — pobuni se djevojka.

— Ostani ovdje dok ne iskopam jamu i ne uredim mrtvacu — prekine je.

* * *

— Ovim ćeš se morati zadovoljiti, stari prijatelju — promrmlja dok mu je znoj kapao sa čela. — Ovu ilovaču nije lako kopati — odbaci lopatu i zagleda se u mali humak. Nagonski osjeti da mu iza leđa stoji Claudette. Osvrne se. Gledala ga je krupnim plavim očima blistavim od suza i zahvalnosti.

— Njegovi će biti dirnuti... tvojim gestom — rekla je.

On je nježno zagrlji i povede prema kolima.

— Ne razumijem — mrmljala je. — Stavio si život na kocka da doći našem vodi i tražiti pomoć, a sada želiš mene ostaviti.

On slegne ramenima.

— Nikada mi nije palo na um da bi mi mogli dati za vođiča tako mladu djevojku. Ljudi koje tražim opasni su. Radije bih riskirao susret s kraljevskim narednikom Fosterom nego da banda koja ubija ljude poput muha tebi učini nešto nažao.

— Ali ja dobro poznajem zemlju. Mogu ti pomoći da se sakriješ i izbjegneš Fostera i njegove policajce — reče djevojka tvrdoglavo.

Longarm podigne jednu obrvu a pogled mu se suzi.

— Što se dogodilo s tvojim slabim engleskim, draga moja mala lažljivice? Govoriš sve bolje i bolje, poput jedne od britanskih špijunki koje zadaju toliko nevolja tvojim prijateljima — nasmiješi se Longarm.

Claudette se zarumeni a oko usana joj zaigra stidljiv smijesak.

— Malo glume nije naodmet kad sam s nepoznatima — izjavi pogledavši ga u oči. — Pretvarati se da sam primitivna, neuka i prljava mješanka ponekad je teško, ali to nekiput može spasiti život. — Oči joj zasvijetle čudnim sjajem. — Kanadska policija raspisala je za mnom nekoliko potjernica, a na svakoj je drukčiji opis.

On je pogleda s neskrivenim divljenjem.

— Teško je tragati za pripadnicima tvog naroda. Većina vas može nalikovati i na bijele i na crvene, već prema potrebi.

Njezino lice se smrači kad su stigle do kola.

— Torijevci u Otawi proglasili su nas divljacima. Sada se moraju pomiriti s tim da su u nama stekli neprijatelje. Ako ne možemo biti punopravni građani i državljani Kanade, borit ćemo se protiv njih kao divlji Indijanci.

— To nije moja bitka, a moja bitka nije tvoja — reče Longarm blago. — Sunce je odavna zašlo i bolje je da se sada rastanemo kao prijatelji.

— Da sam muškarac, bi li nastavio put sa mnom? — upita ga djevojka neočekivano.

Longarm se nasmiješi.

— Vjerojatno bih — odvrati nehajno. — Ali ti nisi muškarac. U svakom slučaju najviše od svega volim svoju slobodu. Premda sam zatražio pomoć, ne osjećam se ugodno kao paket koji netko nekome isporučuje.

Djevojka s razumijevanjem kimne.

— Znam. Ponašala sam se odvratno. Bi li pomoglo da ti kažem razlog?

— Nije potrebno. Poslali su te

u opasnu zonu s nepoznatim čovjekom. Nisam bio nimalo iznenađen tvojim ponašanjem, premda ga je s vremenom bilo sve teže podnositi – prizna.

– Priveži konja straga i uskači! – reče djevojka odlučno. – Idemo zajedno u Kanadu – opazivši da on oklijeva, vragolasto doda: – Ti si vođa puta. Mladić se nasmije.

– Pristajem uz uvjet da budeš krotka i poslušna.

– Hoću. Zajedno ćemo se bolje suprotstaviti zajedničkom neprijatelju.

Nije bio siguran što time želi reći, ali je šutio pogleda uprta u njezinu sjajnu kosu. Njemu su bili dovoljni neprijatelji Canada i njegova banda. Budu li ga metisi željeli uvući u svoju revoluciju, izvući će se uz uljudnu ispriku. Ali o tome će razmišljati kad za to dođe vrijeme.

III

Prve zvijezde pojavile su se na nebu kad je Claudette rekla:

– Sada smo u Kanadi.

Što su dalje odmicali, nebo je postajalo sve oblačnije.

– Uskoro će pljusak – reče Longarm. – Bit će bolje da se zaustavimo na onoj uzvisini. Tamo smo barem sigurni od poplave.

– Mislila sam da ti se žuri – uzvratila Claudette.

– Da, ali ne želim se utopiti.

Prije nego što je mogla odgovoriti, na lica su im počele padati prve kapi kiše. Zajednički su pripremili kola za logorovanje, izvrgnuti žestokom pljusku praćenom vjetrom. Kad se Claudette napokon uspela u kola, pružila je Longarmu ruku. U malom prostoru tijela su im

se gotovo dodirivala, tako da su osjećali čudnu napetost.

– Oboje smo do kože mokri. Moramo se što prije razodjenući – javi se djevojka prva.

– Slušaj, Claudette, ja sam samo čovjek – pobuni se Longarm muklo.

Ne obazirući se na njegove riječi, hitro se svlačila, koljenima dodirujući njegova.

– Hajde – izusti napokon tiho – bolje je da to što prije završimo – izbjegavala je njegov pogled.

Pri slaboj svjetlosti male svjetiljke tijelo joj je izgledalo nadzemaljski lijepo i on osjeti kako mu se utroba grči.

– Čemu ta žrtva? – upita je grublje nego što je želio.

Ona se uspravi zbunjeno se namrštivši, posve razotkrivena i nesvjesna koliko je poželjna. Nesigurno i tiho ga upita:

– Zašto se ljutiš? Pokušavam te shvatiti, ali ti si drukčiji od svih muškaraca koje sam dosad srela.

– A srela si ih mnogo? – poredugne joj se.

– Ah, sad mi je jasno. Jamačno misliš da sa svakim muškarcem dijelim krevet – iz očiju joj je sijevala srdžba.

– Ne – odvrati Longarm blago.

– Zašto onda? – upita ga zbunjeno.

– Iz poštovanja i samopoštovanja, recimo. Ne želim žrtvenog janje, već ženu koja nešto osjeća i želi.

Ona obori pogled a tamno rumenilo prekrije joj obraze.

– Oh, zar ne shvaćaš kroz kakav pakao prolazi mješanka koja želi bijelca? Od najranijeg djetinjstva moje su spoznaje gorke – doda. – Ne možeš...

Longarmove usne je ušutkaju. Objema rukama milovao joj je suzama nakvašene obraze.

— Do vraga, mala, moram li stajati na glavi da ti dokažem da mi ne smeta boja tvoje kože i da ne mrzim tvoj narod — progunda Longarm između poljubaca.

— Zar ovdje u kolima? — Claudette zahihoće a zatim oboje prasnuše u smijeh.

* * *

Iduće večeri zaustavili su se uz veliko jezero. Longarm s iznenađenjem ustanovi da je voda slana. Djevojka mu objasni da su odatle Kanadani često znali vaditi sol.

Treći dan su prolazili nepreglednom ravnicom obraslom travom. Longarm zapazi da nema stoke.

— Stoku uzgajamo na području koje se pruža između rijeke Južnog Saskatchewan i Sjevernog Saskatchewan — reče Claudette. — To područje pripada nama metisima — dodaje ponosno — premda Englezi pokušavaju promijeniti imena naših naselja. U stara vremena su se naši preci, crveni i bijeli, sastajali na mjestu koje se zvalo Pile of Bones. Trgovali su i vodili ljubav — nastavi ona sanjarski. — No sada su mu dali glupo englesko ime Regina.

— Ni vi se ne možete pohvaliti osobitom pameću kad su u pitanju geografski nazivi — reče Longarm zadirkujući. — Dvije rijeke Saskatchewan, provincija Saskatchewan i grad Saskatoon. Ne misliš li da je to odviše monotono i zbunjujuće za strance? — upita podsmješljivo.

Djevojčini obrazi se zažare od srdžbe.

— Baš nas briga što misle oni

koji žele ukrasti našu zemlju i običaje!

Longarm odmah promijeni temu.

— Kojim putem ćemo najbrže stići do željezničke stanice u Moose Jawu? Čovjek za kojega ti nikad nisi čula — reče naglašavajući svaku riječ — kazao mi je da je to zadnje mjesto na sjeveru do kojeg je stigla željeznička pruga, a slutim da se u potrazi za novim neprilikama Kanada Jack zaputio baš tamo.

Djevojka raširi kartu i prstom pokaže put.

— Najprije ćemo poći do Oldman Rivera, pritoka Južnog Saskatchewan. Dolinom rijeke doći ćemo do La Coteaua, a odatle ćemo na jugoistok do Moose Jawa.

— Taj put ima prednost ali i manu. Prednost je, dakako, što je to zaobilazni put, a mana što gubimo mnogo više vremena nego da idemo izravnim putem koji je jamačno odabrao Kanada — reče Longarm zamišljeno.

— Najkraći put nije uvijek i najbrži — pouči ga djevojka. — Taj, kako ga ti zoveš, izravni put loše je označen na karti. Tlo je močvarno i opasno. Mnogo usjeka, klanaca i klisura isprepleće se s ravnicom i onemogućuje brzo kretanje.

— Ali u tom slučaju kanadski policajci patroliraju na putu koji si ti odabrala.

— Veoma mudro zapažanje — podsmjehne se djevojka. — Dakako, patroliraju, ali oni putuju sami, a mi ne — dodaje uz zagonetan osmijeh.

Longarm se osvrne oko sebe. Neka je proklet ako vidi ikoga tko bi predstavljao njihovu pratnju. Ipak mu crv sumnje nije dao mira.

– Opazio sam na sjeveru bljedi dim jutros u zoru – pogleda ispod oka djevojku.

Ona se samo nasmiješi.

– Koliko blizu nam tvoji prijatelji prilaze noću? – upita je gotovo ljutito.

– Ne odviše. Osim toga oni ne zabadaju nos u moj život.

Njegovo lice se razvedri.

– To su dobri prijatelji – promrmlja s olakšanjem. – Moram priznati da prvi put nisam opazio da nas netko prati. Veoma su vješti.

– Kanadski policajci, također – uzvratila djevojka. Neko vrijeme su se šutke vozili. – Jesi li opazio onog kojota s naše lijeve strane? – upita ga zatim djevojka lukavo.

Longarm okrzne pogledom udaljenu sivu točku i kimne.

– Stari kojot se sunča i iščekuje zeca.

Claudette ne odgovori i Longarm tek tada shvati što je posrijedi.

– Oh! – nije znao da li da se ljuti ili smije. – Kad malo bolje pogledam, uši su mu odviše spuštene. Čuo sam da Siouxi navlače kože starih kojota da se prikradu bizonu.

– To čine i metisi – mirno će djevojka. Nakrivi glavu i obješenjački ga pogleda. – Kojot je nestao pošto je ustanovio da je zrak čist. Bojiš li se još da ću te odvesti ravno u zasjedu kanadskih policajaca, Longarme?

* * *

Do Oldman Rivera Longarm je u glavi stvorio neobičnu dvostruku sliku zapadne Kanade. S jedne strane postoji službena karta sa čvrstim koordinatama, oznakama i cijelom mrežom cesta koja u stvarnosti ne postoji.

Stručna služba vlade u Ottawi podijelila je to područje na uredne kvadrate u čijim su središtima imena gradova koji još nisu izgrađeni. Željezničke stanice lijepo su označene u divljini prerije, kamo pruga još godinama neće stići, a kraljevska pošta je spremna da isporuči pošiljku čak i onda kad je naslovljena na nepostojeći poštanski ured negdje u močvari.

Mimo tih urednih oznaka i crta koje su obilježili kartografi prostire se zemlja rijetko naseljena, raznolika, divlja i neukročena, dobro poznata bijelcima, metisima, crvenokošcima i svima onima koji su njome proputovali i u njoj živjeli. Claudette je Longarmu neprekidno pokazivala jezera i potoke koji nisu bili označeni na kartama. Premda su izbjegavali naselja, uočili su da poneka od njih također nisu ubilježena na kartama, a nekoliko kilometara dalje prazan pašnjak bio je označen kao središte tog područja.

Kad je Longarm djevojku upitao kakvo je stanovništvo naselja koja je nastojala izbjeći, kazala je da među njima ima mnogo metisa, ali i onih koji su protiv njihove revolucije.

– Neki ljudi misle da je revolucija dobra isprika za pljačku – reče Longarm zamišljeno.

Ona ga ošine pogledom.

– Optužuješ li Louisa Riela da je bandit? – upita ljutito.

– Mislio sam da smo se složili da ne poznajemo tog gospodina – odvratila on razvlačeći riječi. – Nemoj se mrštiti, zlato! Rekao sam da ima svakakvih odmetnika i pobunjenika. Neki su bez sumnje iskreni i pošteni, uvjereni da se bore za pravdu,

a malo su i ludi. Drugi su lopovi i razbojnici.

— Oh! A među kakve pobunjenike svrstavaš Louisa Riela?

— Prokletstvo, nisam ga ja svrstao među pobunjenike, svrstao se on sam. Riel mi se čini kao čovjek koji je razuman, ali ipak sanjari o nemogućem poput očajnika — opazivši da ju je povrijedio, nastavi blaže: — Možda će zahvaljujući svom obrazovanju i bijelim precima ipak uspjeti da se izbori za vaša prava. Na miran način — naglasi. — Bojim se da vam udruživanje s Indijancima neće donijeti ništa dobro — nastavi oprezno. — Ottawa ionako smatra da vi metisi treba da nosite perje i boje.

— Znam — promrmlja djevojka. — Neki od naših vođa nisu za povezivanje s Indijancima upravo zbog tih razloga.

Longarm opazi da su se približili skupini kuća.

— Nadam se da te naš razgovor nije omeo u orijentaciji, Claudette — progunda zabrinuto.

— Nije — glasio je miran odgovor. — Ispred nas je imanje jednog prijatelja metisa. Kažem prijatelja, jer je obitelj koju ćeš uskoro upoznati bijela. Kao i moj otac, Ian MacTavish nekad je radio u Hudson Bay Company. Sa ženom i djecom došao se iz Škotske i veoma je odan kraljici Viktoriji u svemu osim...

— ...u tome što se ne slaže s progonjenjem ljudi čiji preci nisu bijelci — završi on umjesto nje.

— Točno. Stari Ian je slijep za boje. Ipak mu nemoj reći da si u Kanadi ilegalno. On se nika-

da ne bi svjesno ogriješio o zakon.

— Čudno — promrmlja Claudette kad su se približili ogradi imanja. — Ne čuje se nikakav zvuk, a kod MacTavishevih je inače uvijek živo.

— Rekla si da imaju djece.

— Da — odgovori ona zabrinuto — a uz to i žutog indijanskog psa koji redovito pozdravlja došljake.

— Pričekaj! — reče Longarm obuzet iznenadnom sumnjom.

— Poći ću u izvidnicu.

Naoružan vinčesterkom zaputi se prema kući. Iznenada se spotakne o nešto. Bilo je to tijelo indijanskog psa bez glave.

— Prokletstvo — promrsi — nisu valjda i ovdje bili!

Prije nego što je otvorio kućna vrata, znao je što će unutra zateći. S užasom na licu prelazio je pogledom po prostoriji. Na podu su ležala mrtva tijela oca i sina a prizor u spavaćoj sobi bio je još grozniji. Prosijeda žena ubijena je naga na krevetu, svezanih ruku i nogu, s očiglednim znakovima silovanja. Bilo je jasno da je umrla izmučena i ponižena.

Longarm skine stetson odajući počast ubijenima.

— Netko će platiti za ova zlodjela — izrekao je kao obećanje.

Izvukao je nož i oslobodio ženinno tijelo prije nego što ga je prekrrio pokrivačem.

Zatim je pošao prema kolima. Bacio je pušku na sjedalo i zatražio od djevojke lopatu.

— Oh! — užasne se Claudette.

— Nemoj mi reći da je još netko ubijen

— Troje — odvrati Longarm kratko. — Rekla si da imaju kćer. Njezino tijelo nisam našao. Nadam se da je pobjegla.

– Ako nije?

– Onda je s njima. Ako je još nisu ubili, siguran sam da će poželjeti da jesu – reče mračno.

IV

Prateći tok rijeke, stigli su do gradića Petit Arca.

Claudette zaustavi kola u ograđenom dvorištu na rubu grada, objasnivši Longarmu da tu živi bračni par metisa koji će joj pomoći da nabavi nove zalihe hrane.

Nedugo zatim sjedili su u skromnoj brvnari, obilno posluženi jelom i pićem. Claudette reče Longarmu da će tu prenoćiti a idućeg jutra nastaviti put sa svježim konjem.

Poslije večere Longarm reče da će prošetati gradićem.

– Oh, nemoj! – usprotivi se djevojka. – Rekla sam ti da su ovdje mnogi stanovnici pod snažnim utjecajem Otawe.

– Znam – mirno će on – ali moram se raspitati o Canadi Jacku i njegovim pratiocima. Njihov prolazak kroz ovako malen grad ne može ostati nezapažen, a ja ne mogu sjediti skrštenih ruku i slušati ženske razgovore – on ustane ne obazirući se na Claudettin pogled pun nijemog preklinjanja. – Cijeli gradić može stati u jedan dobar šešir, pa se neću zadržati duže od sat vremena. Ako se ne vratim za dva sata, produži put sama – nastavi odrješito. – To znači da sam u neprilici a ne želim da se to i tebi dogodi – na trenutak mu u očima zaiskri nježnost. – Ako čuješ pucnjavu, bježi što dalje odavde.

– Zar nećeš trebati moju pomoć? – upita ga djevojka molećivo.

– Ne – Longarmov glas nije trpio protivljenje. – Tvoja kola su mnogo brža bez dodatnog tereta. Možda bi mi mogla dati neku adresu na putu prema Moose Jawu, da bih se po potrebi mogao sakriti i pričekati te.

Neko vrijeme je gledala u pod, a onda tiho rekla:

Ako stigneš do La Coteaua, pođi u crkvu Saint Denis i potraži oca Marcela.

Dvoumio je da li da je poljubi, ali na kraju, ustručavajući se pred domaćinima, samo je nogladi po kosi.

* * *

Bez teškoća stigao je u središte gradića. Privezao je konja za ogradu i zaputio se prema salunu.

Nalaktio se na šank i naručio rakiju. Zatim se obazreo u potrazi za sugovornikom. Salun je bio poluprazan, a čovjek za šankom, jamačno vlasnik, prvi mu se obrati:

– Vi niste odavde?

– Nisam – potvrdi Longarm.

– Upravo sam dojahao iz Montane.

– Kakvo vas dobro nosi na obale naše rijeke?

– Lovim – uzvрати mladić. Osim toga tražim prijatelja koji je rekao da će možda proći ovuda. Zove se Tex – nastavi nehajno. – Jaše pjegavu kobilu, sive boje sa crnom grivom.

Vlasnik izmijenio pogled s gostom koji je sjedio kraj Longarma i zbunjeno se počeo iza uha kao da ne zna što da kaže.

– Takvu kobilu smo vidjeli, ali njezin vlasnik nije Amerikanac, već Kanadanin francuskog porijekla. Zove se Stubs reče napokon.

Longarm odmahne glavom.

— Jamačno je Tex nekome dao konja. On je, naime, visok i vitak — otpije gutljaj rakije. — Dakako, mogao se i pograbiti s nekim. Je li taj Stubs bio ovdje sam? — upita tobože nemarno.

— Nije. Bio je u društvu dvanaestorice momaka. — Rekli su da nadziru radove na pruzi — odgovori vlasnik zbunjeno. — Većina ih je otišla naprijed, a Stubs i još jedan momak ostali su da dočekaju nekoga sa zapadne obale. Morali bi se vratiti svaki čas. Skela dolazi poslije zalaska sunca.

— Čudim se što još nema starog Iana MacTavisha — reče uto jedan gost. — I njegova kći se vraća skelom iz posjeta rodbini — objasni Longarmu.

Mladić osjeti kako mu se usta suše. Gotovo nesvjesno ruka mu poleti prema revolveru. Sada mu je sve bilo jasno. Banda je nekako doznala da se MacTavisheva kći vraća kući i dvojica su ostala da... Što? Da je ubiju? To je ludo. Njezina je obitelj ubijena prije nekoliko dana, a ona nije bila kod kuće i nije mogla odati ubojice. Što bi mogao biti razlog njihova zanimanja za nju? Možda traže kakvo skriveno blago obitelji. To je malo vjerojatno, pomisli odbacivši i tu pomisao. O tome bi prije saznali od njezine majke koju su onako krvnički izmučili.

Nikakva pametna pomisao nije mu pala na um.

— MacTavish, MacTavish... — promrmlja — čini mi se da sam čuo to ime.

MacAlpin, vlasnik saluna, odmah objasni:

— Ian je moj dobar prijatelj. Iz istog smo kraja i poznajemo se od rane mladosti.

Longarm je razmišljao da li

da mu ispriповijeda o tragičnoj sudbini koja je snašla njegova prijatelja, ali odustane, jer nisu bili sami. Ispije piće i reče da će dvojicu prijatelja pričekati vani.

— Jamačno su sada u kolibi Indijanke Mary — dobaci jedan gost, značajno namignuvši. — Skela će po običaju kasniti.

Longarm nije volio čekanje, premda je ono oduvijek bilo dio njegova posla. Koliko li je samo vremena potratio na taj način, razmišljao je.

Popužio je već i drugu cigaru prije nego što je začuo topot konjskih kopita. Iza ugla se pojave dva jahača. Omanji, zbijen, čovjek na sivoj kobili prvi mu se obrati:

— Zdravo! Je li došla skela?

— Nije — kratko će Longarm, odmaknuvši se od ograde.

— Što sam ti rekao, Ryane! — obrati se čovjek svom prijatelju.

— Mogli smo se još malo zabaviti.

Njih dvojica sjašu i privežu konje za ogradu.

— Ti si lud, Stubse — otegnuto će Ryan. Bilo bi najbolje da sad krenemo na istok. Nijedna djevojka ne zaslužuje da se zbog nje toliko zadržimo ovdje. Teško ćemo stići ostale — reče nezadovoljno.

— Zaljubljen sam — pjevušio je Stubs. Okrenuo se prema Longarmu i gurnuo mu pod nos fotografiju.

— Stranče jesi li ikad vidio ovakvu ljepoticu?

Mladić baci pogled na privlačnu plavušu na slici.

— Možda i nisam. Je li to vaša djevojka?

— Dakako nasmije se mali čovjek. — Samo, ona to još ne zna. Dolazi večeras skelom — nastavi povjerljivo.

Longarm razrogači oči.

— Nevjerojatno! Zar ste se zato odvojili od ostalih? Pronašli ste fotografiju djevojke koju nikada niste vidjeli i zaključili ste da mora biti vaša?

Čim je to izgovorio, shvatio je da je previše rekao. Mladići se ukoče a u pogledu im se odražavala sumnjičavost.

Znajući da nema drugog izbora, Longarm mirno reče:

— Tako je, ja sam predstavnik zakona. Kako se i nadao, posegli su istodobno za revolverima, no on se poput pantere bacio u stranu i povukao obarač. Prvi je pao Ryan a trenutak zatim i njegov prijatelj. Uvjerivši se da su obojica mrtvi Longarm im pride i baci pogled na njihove revolvere. Bili su to koltovi, a meci koje je našao kod MacTavishevih pripadali su vebliju. Znači, pucao je netko drugi, zaključio mračno.

— Do vraga! — promrmlja svjestan da još nije uhvatio pravog ubojicu.

— Za... što? — promuca Ryan, otvorivši posljednji put oči. — Ne pitaj zašto, bijedniče! — odreže Longarm bijesno. — Vidio sam što ste učinili MacTavishevima!

Opasno hladan glas iza njegovih leđa upita:

— Što je s MacTavishevima, Jenki?

Longarm se okrene i opazi MacAlpina i nekolicinu drugih ljudi na vratima saluna.

— MacTavish, njegova žena i sin ubijeni su na svirepi način — reče tiho. — Ja sam ih pokopao. Ova dvojica čekala su djevojku.

— Ti si policajac, znači? — upita vlasnik.

Longarm vrati revolver u korice a zatim izvadi federalnu značku iz lisnice.

— Ne bih smio biti ovdje u Kanadi. No ova dvojica i njihova banda ubili su dvoje ljudi u mome okrugu. Tragao sam za njima i tako naišao na užasan prizor krvoprolića u kući MacTavishevih...

— Dovoljno si rekao, mladiću — prekine ga MacAlpin. Zatim pride umirućem Ryanu i ispali mu hitac u prsa. — Ah, ovo ne pomaže! — okrene se prema ostalima. — Moramo obazrivo saopćiti djevojci strašnu vijest.

Flora MacTavish bila je mnogo ljepša nego na slici, premda je plakala kao da će joj srce pući.

Sjajna kovrčava kosa boje meda uokvirivala je lice nježne svijetle puti a krupne tamne oči zamagljene od suza nalikovale su na dva duboka planinska jezera.

Longarm joj je obazrivo sopćio tužnu vijest izostavivši većinu ružnih pojedinosti. Za to vrijeme ju je MacAlpinova žena držala u naručaju i tješila.

Nešto poslije toga MacAlpin objasni Longarmu da će policija uskoro saznati što se dogodilo. Koliko god da mu je sklon, rekao je, on neće lagati.

— Razumijem vas, gospodine — odgovori Longarm. — Moram što prije poći za ostalim članovima bande i paziti da za sobom ne ostavljam tragove.

MacAlpin pljune na tlo.

— Već vidim kako bi se odvijalo suđenje Canadi Jacku na kanadskom sudu — reče nezadovoljno. — Zahvaljujući svom bratu i tobožnjem nedostatku dokaza, izvukao bi se bez ozbiljnije kazne.

— Zbog toga ne neki način i kršim pravila — odgovori Longarm. — Vaša policija hvata ubojice žive, a na sudu, uz pomoć dobra odvjetnika...

— Što je pravo, pravo je, mlađću. Ona dvojica prva su posegla za oružjem i ti nisi imao izbora. I naš policajac bi to učinio.

— Da je umjesto mene bio čovjek u crvenoj uniformi, sa šeširom velikog oboda, razbojnici bi se predali bez borbe. Vaša policija je poznata po nepopustljivosti i žilavosti, ali i po profesionalnom i pravednom odnosu prema prijestupnicima.

— Da, to je točno — zakima MacAlpin. — Oni se ne služe nasiljem osim kad izgrednik pruži otpor. Tada ga ubiju. Inače ga oslovljavaju s gospodine. A sada — oko usana mu zaigra lukav osmijeh — moramo se dogovoriti što ću reći našim policajcima kad se počnu raspitivati o tebi, sinko.

— Čini mi se da ste rekli da ne umijete lagati.

— Točno. Ja sam odan vladi — uzvratil vlasnik saluna. — Ali više nisam mlad i u posljednje vrijeme štošta zaboravljam — doda obješenjački. — Reći ću policiji da su dvojica razbojnika čekala skelu u najgorim namjerama, a ljudi iz saluna će posvjedočiti da su čuli njihov dogovor. Zbog posve nepoznatog razloga potegli su oružje na jednog lovca na bizone koji je bio ovdje u prolasku.

— Ljudi su možda vidjeli moju značku kad sam vam je pokazao.

— Možda — potvrdi MacAlpin mirno — ali ako policajci ne upitaju jesmo li je vidjeli, nema razloga da je spominjemo. Tvo-

je vanjštine ćemo se donekle sjetiti, a konja već teže. Budući da tražiš lovišta, poslali smo te na sjever. Nije li tako?

Longarm se nasmije.

— Sjajno! Čovjek može iskriviti neke činjenice a da izravno ne slaže. Hvala vam na svemu, gospodine MacAlpine! — reče toplo. — Bio bih ponosan da imam takvog prijatelja.

— MacTavish je bio moj prijatelj — MacAlpinove oči se orose. — Imaš li dovoljno novca, sinko?

— Prije odlaska iz Montane unovčio sam čekove u srebrnjake i zlatnike — odvrati Longarm. — Hvala vam!

— Bit će bolje da uzmeš ovo — gurne mu u ruku kesu s kovanicama. — Američki novac privlači pažnju.

— Dobro. Zauzvrat uzmite ove zlatnike!

— Besmislica! Vidim da si slušao engleske laži o Škotima. Nisam li ti već rekao da je MacTavish bio moj prijatelj! A sad ću donijeti bocu škotskog viskija da nazdravimo.

Ostavši na trenutak sam, Longarm počne razmišljati o daljnjem toku putovanja. Jecaji u kutu sobe odavno su utihnuli, pa je zaključio da je Flora MacTavish zaspala. Stoga ga je iznenadio njezin zvonki glas:

— Slušala sam vaš razgovor, gospodine Long — stajala je pred njim, visoka, vitka i odlučna izražaja lica, premda su joj oči bile crvene od plača. — Poći ću s vama.

Longarm odmahne glavom.

— Koliko ti je godina, Flora? Šesnaest? — upita sa smiješkom.

— Uskoro ću navršiti devetnaest. Jašem i pucam bolje od

ijednog muškarca u ovom kraju. Dobro poznajem svaki pedelj bliže i dalje okolice, a našoj policiji ćete biti manje sumnjivi budemo li jahali udvoje.

– Rijetko kad tražim pomoć od žena. Jednom mi je pomogla djevojka po imenu Sally – reče sjetno. – Ubijena je pokraj mene i to sebi nikad nisam oprostio.

– Poći ćemo u moju kuću da spakiram najnužnije i uzmem konja – nastavi Flora kao da nije čula što je on rekao.

– Odvest ću te kući – reče Longarm blago. – Moram ti pokazati gdje sam sklonio tvoje stvari prije nego što te ostavim. Moraš razumjeti da te ne mogu povesti sobom.

V

– Flora, neprekidno ti govorim da moram poći sam. Čuješ li me, djevojko? – govorio joj je Longarm nekoliko sati kasnije, kad su zajednički napravili red u kući.

– Pih, mogu jahati jednako dobro kao ti, pucati također. Ponijet ćemo hrane i vode...

– Dobro znaš da je moj zadatak opasan. Gonim deset ubojica, a kanadska policija mi je za petama. Kad bi ustanovili da ti, Kanadanka, pomažeš protuzakonite akcije...

– Do vraga i zakon! – bijesno će Flora. – Ti prokletnici su pobili moju obitelj!

– Ipak te ne mogu povesti – ustraje Longarm.

– Kako ćeš me spriječiti?

– Prebacit ću te preko koljena i istući – zaprijeti mladić.

– Samo pokušaj! – oči joj izazovno zasjaju a obrazi planu rumenilom.

Cijela im je večer protekla u

prepiranju. Naposljetku su se dogovorili. Longarm je pristao da mu Flora bude vodič do gradića Medicine Hata, u kojem ima rodbinu. Tamo će je ostaviti.

Kasnije, dok su jahali preri-jom, ona nesigurno reče:

– Jutros, kad sam se probudila... košulja mi je bila otkopčana, a revolver sam našla na noćnom ormariću.

– Ja sam ga tamo stavio i pokrio te. Što se tiče košulje, jamačno si je u snu sama otkopčala.

– Oh, ... a činilo mi se... Dakle, to je bio samo san – djevojka se ugrize za usnu.

VI

Kasno poslije podne stigli su do mjesta na kojem se rijeka Oldman ulijeva u Saskatchewan. Longarm je uzalud pokušavao čitati tragove. Bilo ih je previše i u svim pravcima, a da bi mogao zaključiti kamo je pošla Canadina banda.

– Pričekaj ovdje – reče iznenada djevojci. – Iznad stabala vije se dim.

Skoči s konja i naoružan vinčesterkom pođe prema šumar-ku. Prikrade se mladiću koji je sjedio pokraj gotovo ugašene logorske vatre.

– Zdravo!

Mladić skoči a ruka mu poleti prema revolveru o pojasu. Longarm zaključ da nema više od dvadeset godina.

– Nema potrebe da pucaš – reče. – Neću ti učiniti ništa nažao. Ime mi je Long. Tko si ti?

– Zovu me Lucky – odvrati mladić s olakšanjem. – Zaposlen sam na MacLeanovu ranču. Kako vidite, kobila mi je nezgodno nagazila na kamen i

ozlijedila nogu. Stoga sam odlučio da ovdje prenoćim.

– Baci revolver i pridi! – naloži Longarm oštro. – Zatim ćemo popričati.

– Zašto, gospodine? Ako mislite da imam novaca...

– Umukni! – odreže Longarm. – Dobro znaš tko sam i bit će bolje da se ne protiviš!

Mladić otkopča pojas i on padne na tlo.

– Kad moj gazda sazna za ovo...

– Dosta priče, mladiću. Šešir i konj te odaju. Jasno je da dolaziš iz Montane, a kanadski naglasak ti je loš.

– Do vraga, priznajem da sam Amerikanac kao i vi, ali to ne znači da ne mogu živjeti ovdje – pobuni se mladić.

– Što se dogodilo s tvojim prijateljima, Lucky? Jesu li te napustili kad ti se kobila osakatala?

– Ne znam o čemu govorite.

– Neće ti pomoći to neznanje

– oštro će Longarm. – Stubs je rekao tvoje ime kanadskoj policiji kad su ga sinoć uhvatili u Petit Arcu.

Ni to nije pomoglo. Mladićeve usne zadrhte, ali on ponovo slaže.

– Stubs? Ne znam tko je taj.

– Upoznat ćeš ga veoma brzo na onom svijetu – zaprijeti Longarm – ne budeš li mi govorio istinu! Kada i kamo je otišao Canada?

Iznenada se laso zavitla ispred Longarmova nosa i stegne oko mladićeve glave. Prije nego što je Longarm to mogao spriječiti, Flora je snažno potegla uže. Stala je vući mladića po zemlji.

– Ne! – vikne Longarm, ali djevojka i njezina žrtva već su nestali u šumarku.

Kad je Longarm daščući stigao do njih, Flora je već nišani-la Luckyjevu glavu. Longarm joj odlučno oduzme oružje.

– Najprije mi mora kazati gdje je Canada Jack! – reče joj oštro.

– Odstranite tu ludu ženu! – poviče Lucky, kolutajući očima od straha.

– Ne progovoriš li, dopustit ću joj da te odvuče sve do Tek-sasa – zaprijeti Longarm.

– Ubio si mi majku, prokletniče! – zajeca djevojka.

– Smiri se, Flora! – blago reče Longarm.

– Chumley i ostali spominjali su Moose Jaw i Jesse Jamesa – promuca mladić. – To je sve što znam.

– Nije li spominjao graditelje pruge?

– Ne znam što je mislio, a čuo sam samo ovo što sam vam rekao. Sumnjam da i on sam zna što misli, jer mi se čini da je skrenuo pameću.

– Rekao bih da nisi ostao ovdje samo zbog konja. Ovo posljednje Canadino zlodjelo nije ti se svidjelo, je li?

– On je lud – promrmljao je mladić a krv mu je kapala s natečenih usana. – Kaže da nje-mu zakon ništa ne može. A što je s nama?

– Pitaj ga tko je ubio moje roditelje i brata! – dovikne Flora Longarmu.

– Morate vjerovati da to nisam ja učinio – mladić će uplašeno. – Jack i Shamrock su ti koji uvijek pucaju. Mi ostali pridružili smo im se radi zabave i uzbuđenja – izusti tiho poniknuvši pogledom.

Longarm ne reče ništa zbog djevojke. Nije želio spominjati da su joj majku prije smrti silo-

vali. Znao je da se Lucky ponaša poput svakog zločinca ispod vješala.

— Tko je Shamrock? Je li mu to nadimak ili ime?

Mladić ne odgovori. Bio je mrtav.

— Unutrašnje ozljede bile su jamačno ozbiljnije nego što mi se u prvi mah činilo — reče Longarm, vrteći glavom. — Šteta što si ga tako brzo otjerala u smrt.

— Meni nije žao — odgovori djevojka.

Longarm odvuče mrtvo tijelo prema rijeci.

— Bit će bolje da ga struja odnese što dalje odavde, a i mi moramo nastaviti put prije nego što padne mrak.

— Još nikad nisam provela noć sama s muškarcem — reče djevojka zbunjeno.

— To sam i pretpostavljao — odgovori Longarm. — Ako želiš, još se možeš vratiti kući — dođi mirno.

Ona odlučno zatrese glavom.

— Ne, to ne želim. Ali... mogu li ti vjerovati?

— Još nikad silom nisam tražio žensko društvo i ako je to ono što te muči — reče podsmješljivo — možeš biti mirna.

— Tvoje ponašanje će ovisiti o meni, to mi želiš reći, nije li tako?

On šutke kimne.

* * *

Polijski narednik William DeVerrier Foster bio je Longarmove visine i dobi. No za razliku od Longarmova gipkog, gotovo mačjeg hoda Kanadaninovo držanje bilo je ukočeno, kao da je progutao štap. Četvorica njegovih pratilaca stajala su po strani dok je razgovarao s MacAlpinom, pošto su prethodno

razgledali MacTavishevu farmu.

Umorni stjegonoša na trenutak dopusti da mu se mala zastava malo spusti. Istog trena začuje Fosterov glas:

— Podigni zastavu, Grogane!

Mladić se zarumeni zbog ukora i hitro podigne zastavu, tako da se ponovo zavijorila na povjetarcu.

Kad je prikupio sve podatke o zločinu i zapisao niz izjava, Foster zaključi da će morati tražiti dozvolu da goni bjegunce ili predati zadatak drugoj patroli.

Prelazeći pogledom preko bilježaka, stisne usne, a onda reče:

— Volio bih da sam mogao govoriti s tim lovcom, ali pouzdajem se u vašu tvrdnju da je bio izazvan i prisiljen da puca u bandite. Kažete da je visok i vitak, a konj da mu je neodređene boje?

— Da, rekao bih da je taman — progunda MacAlpin.

— Hm, moram reći da je taj lovac imao vrašku sreću kad je tako uspješno izašao nakraj s obojicom protivnika. Možda je osobito vješt na revolveru. Ako ikad svrati ovamo, kažite mu da bismo ga rado vidjeli. Rekli ste da je pošao u lov?

— Ondje kamo je pošao nema ni traga bizonima — dobaci neki čovjek s vrata. — MacAlpin ošine uljeza oštrim pogledom, ali bilo je kasno.

— Opišite mi tog čovjeka! — naredi Foster došljaku.

— Visok je, vitak, gibak poput pantere, s neobičnim šeširom i jenkijevskim sedlom — odgovori čovjek.

— Longarm! — vikne Foster bijesno. — Morao sam to znati!

— Ne zove se tako, naredniče
— javi se MacAlpin, ali policajac ga nije slušao, već je ukočena koraka prišao svom konju i uzjahao.

— Kaplare Dobbse, jašemo na istok! — naredi oštro.

— Na istok? — promuca mladić.

— Da sam mislio na zapad, rekao bih na zapad — prasne njegov pretpostavljeni. — Jahat ćemo sve do mraka, a nastaviti prije praskozorja. Imaš li još pitanja?

— Samo jedno, naredniče. Čini se da ulazimo u teritorij Saskatchewana.

— Znam. Ako treba, poći ćemo i do Atlantika.

— Znam da je ta banda opasna, ali...

— Banda? — narednik Foster ga začuđeno pogleda, kao da mu je tek sada pala na um banda. — Ah, da. Banda ubojica. Uhvatit ćemo i tu bandu ako budemo mogli.

Njegovi pratioci izmijene začuđene poglede.

— Ubojstvo je samo ubojstvo — promrmlja Foster sebi u bradu — a ovaj slučaj je posve neočekivano za mene postao osoban — ljutitim pogledom ošine mladiće. — Što čekate? — vikne.

* * *

Flora je podvijenih nogu sjedila na mjesečinom obasjanoj travi.

— Zar nećeš upaliti vatru? — upita dršćući. — Hladno je.

— Nisam ja kriv što je zemlja tvog naroda na sjeveru — progunda Longarm.

Djevojka je s mukom žvakala suho meso i tvrdi kruh.

— Pričaj mi o svojoj rodbini u Medicine Hatu! — potakne je

mladić u želji da je nečim zaokupi.

— Tamo žive dvije majčine rođakinje. Blizanke su i neudane. Prošle su tridesetu. Imaju malu trgovinu sedlima.

Longarm opazi da se Flori od umora sklapaju oči.

— Kako ćemo spavati? — upita ga djevojka iznenada.

— Udobno, zahvaljujući tvojoj tvrdoglavoj želji da me pratiš. Imamo samo jednu vreću za spavanje — odgovori Longarm podrugljivo.

— Dobro, podijelit ćemo je — spremno će djevojka. — Često sam spavala s Buddyjem kad sam bila mala. Poslije mi mama to više nije dopuštala — doda tužno.

— Pametna žena — reče Longarm i uzdahne.

— Nema ničega lošeg u tome da brat i sestra zajedno spavaju — tvrdoglavo će Flora.

— Ali ja nisam tvoj brat. No odviše sam umoran i promrzao a da bih ti prepustio cijelu vreću. Uvuci se u nju i spavaj, a ja ću još popušiti cigaru prije nego što ti se pridružim.

— Zašto sa mnom postupaš kao s djetetom? — ljutila se djevojka. — Ja sam odrasla žena, a danas sam ubila čovjeka.

— Slušaj me, zlato! Pokušavam biti džentlemen, a ti me neprekidno izazivaš.

Ona raširi oči.

— Znači li to da... me želiš?

On slegne ramenima i zagleda se u nebo osuto zvijezdama.

— Nekoć sam želio srebrom ukrašeno sedlo i pušku parkericu. Nikad ih nisam dobio, ali to me nije ubilo. Spavaj, Flora! — reče blago.

— Ne mogu. Razbudila sam

se. Moram priznati da ne razumijem muškarce...

— Sada je dosta zadirkivanja — Longarm stisne pesnicu suzdržavajući se da ne plane. — I sama znaš da si lijepa, a ja sam na kraju krajeva samo muškarac. Moraš znati da se klizeš po tankom ledu.

— Ne bih bila nesretna da se okliznem — reče Flora, drsko ga gledajući u oči.

* * *

Idućeg dana su naišli na obitelj metisa u maloj dvokolici. Longarm zaključi da su siromašni i gotovo izgladnjeli, ali unatoč tome ponosni. On i Flora zastali su kraj rijeke da skuhanju kavu. Ponudili su kavom muža i ženu a Flora je djeci dala kocke šećera.

Dok su pijuckali kavu, Longarm upita metisa jesu li u blizini opazili skupinu jahača.

— Nismo. I policajci su nas to pitali. Rekli su nam da budemo oprezni — odvrati čovjek.

— Policajci?

— Da, njih petorica. Obično u patrolu ide samo jedan, ali ovaj put je jamačno u pitanju neka velika zvjerka. Prošli su ovuda prije nekoliko sati. Jahali su u pravcu Medicine Hata.

— Čini se da ćeš se uskoro susresti sa svojim starim prijateljem Fosterom — reče Flora Longarmu.

Mješanac se u nju zbunjeno zagleda.

— Niste li vi gospodica MacTavish iz Petit Arca?

— Jesam. Moju obitelj su ubili banditi koje goni kanadska policija — odvrati djevojka, naglo se uozbiljivši. — Ovo je moj prijatelj i ujedno prijatelj Louisa Riela — doda, opazivši da čov-

jek sumnjičavo pogledava Longarma.

— Ja sam Pierre Colbert — predstavi se čovjek i pruži Longarmu ruku. — Ako ustrebate pomoć, možete se poslužiti mojim imenom.

Longarm nije imao dovoljno vremena da čovjeku objasni svoj stav u vezi s kanadskom politikom i sukobom metisa s vladom. Svi su mu metisi bili simpatični, ali nije se želio miješati u njihovu borbu.

To je objasnio Flori kad su ostali sami.

— Narednik Foster se ljuti na mene — nastavio je — ali ja o njemu ne mislim loše. Dobar je tragač i toliko pošten da mi je naprosto muka kad na njega pomislim. No mora mu biti jasno da nisam došao ovamo da srušim vašu vladu. Kako ste se, do vraga, vi Škoti i Irci umiješali u sukob koji metisi vode s Ottawom? — upita iznenada. — Zašto pomažete pobunjenicima?

— Ugrizi se za jezik! — odreže djevojka. — Moj otac je bio pošten Kanadatin i odan kraljici Viktoriji. Pravi pobunjenik nije Louis Riel već MacDonald. Ni crveni, ni bijeli, ni mješanci nisu željeli promjene u našoj zemlji. Željeli su nastaviti život onako kako su ga započeli njihovi preci, u slozi i ljubavi. Pobunjenik je, po mome, onaj tko želi nešto uzdrmati i promijeniti, a to je upravo predsjednik MacDonald.

— A kakav je stav sjeverozapadne konjičke policije?

— Njezini pripadnici misle kao i ostali Kanadani: neki su protiv metisa, a neki za njih. No ako ikad nastane otvoreni okršaj, neće im biti dopušteno da

nešto misle samostalno. Vlada će izdavati naredjenja a oni će ih izvršavati. — Djevojka zastane i pogledom preleti po okolini. — Nadam se da ćemo Canadu uhvatiti prije njih. Smijem li ga ubiti ako ga uhvatimo?

— Nipošto. Moram ga živog odvesti u američki savezni zatvor. Odviše mi je zadao muka a da bih mu na kraju učinio uslugu.

— Uslugu? — djevojka žmirne. — Zar ubiti nekoga znači učiniti mu uslugu?

— U ovom slučaju je tako. Što više pratim tog zločinca, sve sam sigurniji da s njegovom pamću nije sve u redu. Možda zvuči besmisleno, ali gotovo sam siguran da nas taj bijednik namjerno izaziva i želi da ga ubijemo. Dakako, i sam nije toga svjestan. Rođen je u bogatoj obitelji, razmažen i naviknut da mu se ispunjava svaka želja. Ipak, bolestan je i bespomoćan.

— Još malo pa ću pomisliti da ga žališ — predbaci mu djevojka.

— Žao mi je i blijesnog psa, no ipak ga ne bih pustio na slobodu — opazivši da je djevojka nezadovoljna, nastavi: — Znam da vapiš za osvetom, dušo. Ipak tvoje roditelje ništa ne može vratiti u život. Jučer si ubila jednog od zlikovaca, ali Canadu Jacka želim živog.

VII

Zahvaljujući Florinu poznavanju starih, travom obraslih putova, u gradić su ušli neopaženi i zaustavili se u stražnjem dvorištu njezinih rođakinja.

Nije se moglo reći da dvije tridesetogodišnje blizanke nisu lijepe, ali su zahvaljujući crnim

haljinama s visokim čipkastim ovratnicima izgledale odviše strogo.

Kod im je Flora ukratko ispričevala o tragediji koja je snašla njezinu obitelj, June i Mary su se rasplakale.

— Da to nisu učinili bijelci, tvoj otac bi jamačno stradao od onih prokletih mješanaca s kojima se spetljao — rekla je June šmrčući.

Longarm dobaci Flori upitan pogled.

— June nije oduševljena Louisom Rielom — objasni Flora — ali ljuta je i na MacDonalдове torijevce.

— Cijela zemlja se raspada otkako ju je Hudson Bay prestao voditi. Trgovina je ovdje gotovo posve zamrla, a pruga koju nam neprekidno obećavaju izbila je negdje u Saskatchewanu — reče June ljutito.

— Jesi li vidjela kakvog policajca da se ovuda vrze? — upita Flora.

— Poslije podne ih je projahalo pet — odgovori June. — Uхватili su nekog pijanca u salunu.

— Je li vam možda poznato kamo su pošli, gospodo? — upita Longarm uljudno.

— Zovite me June! Što se tiče policajaca, prije bih rekla da su krenuli u Saskatchewan. Poslali su nekakav brzojav a zatim odjahali ukočenih vratova kao i uvijek, mašući onom svojom zastavom.

— A čovjek kojeg su uhapsili...?

— Pretpostavljam da su ga ostavili u gradskom zatvoru i jamačno će ga odvesti na povratku.

— Znači da večeras nema policajaca u gradu?

— Pretpostavljam da nema — potvrdi June. — Ako želite, saznat ću.

— Ne. Hvala, June! Držim da je bolje da to sam učinim. Osim toga i ja moram poslati brzojav.

Na Florinu licu pojavi se strah.

— Zar se nećeš odati ako pošalješ brzojav u Sjedinjene Države?

— Ne namjeravam se potpisivati pravim imenom, no moram javiti šefu da sam još živ — reče Longarm veselo namignuvši. — Istina, moj šef će poludjeti kad čuje da sam u Kanadi, ali bar će noćas moći malo spavati.

Junino lice se razvedri.

— Kad već spominjete, spavanje, Flora i vi ćete noćas ostati s nama.

Mary zapjevuši:

— Oh, moram pripremiti gostinjsku sobu.

Longarm zaključa da će pripremiti sobu za njih dvoje, pa se upita što one misle o njegovu odnosu s Florom. Ipak ne reče ništa. Ustane i zaputi se prema vratima. Flora pođe za njim, rekavši da će napojiti konje.

— Sumnjaju li one nešto? — upita je Longarm ispod glasa i pomalo zabrinuto.

— Oh, sigurna sam da su sretne zbog mene — odvrati ona smijući se. — June je uvijek govorila da žena ne smije umrijeti a da nije upoznala ljubav.

— Gle, gle, tko bi to rekao! — začudi se mladić i nježno poljubi djevojku prije nego što je nestao u sumraku.

Dok je Longarm u maloj pošti sastavljao šifriranu poruku Bilyju Vailu, službenik je upravo primao prve Morzeove znake jednog brzojava. Shvativši da je namijenjen naredniku Fosteru,

iz Regine, Longarm se sav pretvorio u uho, zapisujući na poleđini svog brzojava ono što je čuo:

KOMANDANT REED SMATRA VAŠ PRELAZAK GRANICE OKRUGA DRSKIM UPADOM I ZAHTIJEVA OBJAŠNJENJE I POSTUPAK IZ OTTAWE STOP OVA ČETA JE POTPUNO SPOSOBNA DA IZAĐE NAKRAJ SA SVAKIM BJEGUNCEM KOJEGA BISTE BILI VOLJNI OPISATI STOP NADAMO SE DA STE SVJESNI DA OVA ČETA NEĆE MIRNO PODNOSITI VAŠE DJELOVANJE NA NAŠEM PODRUČJU

Longarm priguši smijeh i zgužva papir na kojem je pisao dok je službenik obavljao svoj posao. Kad se službenik vratio za šalter, Longarm mu uruči svoj brzojav naslovljen na Vaila:

KRASNO SE ZABAVLJAM I ŽELIO BIH DA SI TI NA MOME MJESTU STOP ROĐAKINJA JANE TE SRDAČNO POZDRAVLJA STOP SIN KOJI TE VOLI

Uskoro je stajao na pločniku, razmišljajući što da poduzme. Mogao je poći u salun ili brijačnicu i štogod saznati ali nije želio da na sebe skrene pažnju, pa se naposljetku zaputio prema gradskom zatvoru.

Nizak, zbijen čovjek sjedio je na stolcu ispred zatvora s puškom preko koljena. To je jačmačno onaj čuvar za kojeg je June rekla da voli popiti, pomisli Longarm, prilazeći mu.

— Zdravo! Čujem da noćas imaš opasnu ptčicu u zatvoru — obrati mu se prijateljski. — Ne bi li bilo bolje da si pokraj svog zatvorenika za slučaj da ga prijatelji pokušaju oteti?

Kanađanin podigne pogled i zijeve.

— Do vraga, taj čovjek nema prijatelja s ove strane Saskatchewan, a unutra je zagušljivo, gospodine.

— Oh, zaboravio sam se predstaviti — Longarm se nasmiješi.

— Zovu me Hank i bavim se prodajom konja. Zaputio sam se u salun. Ako želiš, mogao bih ti na povratku donijeti bocu pića — ponudi ljubazno.

— Hvala, bit će bolje da ne pijem dok sam u službi — odvrati čovjek sa željenjem.

— Vidim da ozbiljno shvaćaš svoj posao — pohvali ga Longarm. — Možda ću ipak svratiti na povratku u hotel — dometne povjerljivo — ako ne susretnem nekog ljepšeg.

Kanađanin zahihoće.

— Želim, ti dobar lov, mladiću!

Longarm polako krene do ugla zgrade, a zatim naglo skrene lijevo, provuče se kroz ogradu koja je odvajala zgradu od ulice i pride zatvorskoj ćeliji sa stražnje strane. Pronašavši prozor s rešetkom, tiho pozove:

— Hej, momče! Jesi li živ?

Nakon duže šutnje zatvorenik promuklo odgovori:

— Tko si ti? Što namjeravaš?

— Tiho! — upozori ga Longarm. — Šalje me Chumley.

— Šališ se! Mislio sam da je stari Jack ljut na mene što sam ga napustio — u mladićevu glasu osjećao se prizvuk nevjerice.

— Istina, u početku je bjesnio, ali znaš da on nikad ne ostavlja svoje ljude u nevolji. I sam vidiš da je u današnje vrijeme nesigurno jahati sam. Ja sam West Virginia, njegov stari prijatelj.

— Ja sam Kid Sullivan — predstavi se zatvorenik.

— Do vraga, zar misliš da ne znam tko si? Slušaj! Mislim da bih te mogao izbaviti, samo ne znam hoće li Shamrock čekati ondje gdje sam ga ostavio. Znaš li gdje će se skloniti ostali u blizini Regine?

— Zar ti to ne znaš? — upita bandit mrzovoljno. — Do vraga, odakle... kako si upao u ovo? Ne sjećam se da je Shamrock ikad spominjao nekog Westa Virginiju — nastavi sumnjičavo.

— Kako ti drago, mladiću — odgovori Longarm. — Kanadski policajci su posvuda uokolo, a i ja tebe dobro ne poznajem. Bit će bolje da ostaneš gdje jesi, a ja ću Shamrocku reći da te nisam mogao izbaviti.

Napravi korak-dva kao da odlazi, a iz ćelije dopre molećiv glas:

— Hej, ne ostavljaj me ovdje! Moj brat nije član britanskog parlamenta i mene sigurno čekaju vješala!

— Znam! I budi uvjeren da ti se ja nipošto ne namjeravam pridružiti. Nema svrhe da te odavde izbavljam ako se nema mo gdje skloniti. Mene policija ne goni, ali ako me ikad uhvati s tobom, obojica ćemo biti. Naša jedina šansa su Jack i njegovi momci.

— Ovaj... — mucao je bandit — čuo si za željeznicu?

— Dakako — uvjerljivo će Longarm. — Ubacio sam se u grupu tek kad mi je Shamrock rekao da igra postaje zanimljiva. Moram priznati da nisam želio staviti glavu na kocku radi jednog pijanog indijanskog agenta ili prosijede gospođe MacTavish.

Iz dubine ćelije dopre uzdah.

— Zato sam i pobjegao — muklo reče mladić. — Silova-

njem i ubojstvom te jadne žene Jack je prešao svaku mjeru. I sada mi se želudac okreće kad se sjetim onog prizora.

Longarm uzdahne.

— Vlak ... Gdje će se sakriti dok ga čekaju? — upita žurno.

— Do vraga, moraš znati Canadino sklonište u Moose Jawy, je li tako?

Prije nego što je Longarm mogao smisliti novo pitanje, iznutra se začuje otvaranje vrata a zatim čuvarev glas:

— Prestani pričati sam sa sobom, ti, prokletniče!

Longarm se hitro odmakne od zida. Ionako ne bi saznao mnogo više o Canadi Jacku. Zasad je najvažnije da zna kamo je krenuo sa svojom bandom.

Dok je išao prema kući dviju sestara, Longarm je znao da mora još te noći odjahati niz riječnu obalu. Flora mu je bila dobar vodič, ali kraj u koji on sada odlazi njoj je nepoznat, pa bi mu samo smetala. Kad je na prstima ušao u kuću, ustanovio je da je samo June budna. Znao je da čeka njega.

* * *

Zadovoljno zviždučući, jahao je na Florinu ridanu, premda je znao da bi se morao stidjeti svog postupka. Iz Junine sobe iskrao se prije nego što je sva nulo, uzeo svoje stvari i uzjahao Snowballa umjesto svog dorata. Flora će mu oprostiti. Djevojku s doratom nitko neće tražiti, a on će umjesto njega američkoj policiji vratiti njezina krasnog ridana.

Iznenada mu osmijeh zamre na usnama. U susret su mu, obasjana toplim sunčanim zrakama, jahala dva čovjeka u crvenim uniformama.

— Samo polako, Snowballe!
— šapne konju kad se oporavio od iznenađenja. — Pa ne može svaki čovjek u crvenoj uniformi biti Foster.

Zauzda konja i bezbrižno se nasmiješi.

— Dobro jutro! Danas će, čini se biti vruće.

— Dobro jutro! — odzdrave mu policajci. — Dolazimo iz Cypress Hillsa. Vi ste jamačno bili u Medicine Hatu, gospodine.

Longarmu odlane. Policajci nisu bili iz Fosterove čete.

— Kladim se da ste pošli po onog mladog razbojnika kojeg čuvaju u Medicine Hatu!

Policajac s kaplarskim oznakama stisne usne.

— Ne. On je zarobljenik narednika Fostera i njegove čete.

— Čuo sam da je Foster krenuo za ostalim banditima — nastavi Longarm, a policajci izmijene poglede.

— Prokletnik! — promrmlja kaplar. — Zaboravite što sam rekao — doda zbunjeno, opzivši osmijeh na Longarmovu licu. — Svoje prijavu rublje oprat ćemo sami.

Longarm ga nevino pogleda.

— Zar je stari Bill pogriješio?

— Je li vam on prijatelj? — uplašeno će kaplar.

— Ne bi se moglo reći — odvrati Longarm rastežući riječi.

— Teško je biti prijatelj sa čovjekom koji izgleda kao da je progutao metlu.

Unatoč nastojanjima Kanađani nisu mogli obuzdati smijeh.

Longarm je već pomislio da je slobodan, kad ga kaplar upita:

— Možemo li pogledati vaše osobne dokumente, gospodine? To je puka formalnost, ali...

Longarm u sebi prokune, ali hladnokrvno izvuče lisnicu.

— Bilo kakav papir s vašim imenom bit će nam dovoljan — reče kaplar.

Longarm izvadi iskaznicu lovačkog kluba iz Denvera, na kojoj nije bilo zapisano njegovo zanimanje.

— Amerikanac — promrmlja kaplar i podigne pogled.

Na Langarmovu se licu ne pomakne nijedna crta.

— Ne bih nikad rekao da se bavite lovom — doda kaplar.

— To mi je hobi — mirno će Longarm. — Inače radim na gradnji željeznice. Radi toga sam i došao ovamo. Povjeren mi je nadzor nad Reginom — drsko pogleda obojici u oči.

Policajac mu vrati iskaznicu.

— Dobro došli u Kanadu, gospodine Long! — reče protresavši mu snažno ruku. — Sretan put do Regine!

Mahnuvši na pozdrav, policajci odjašu ukočena držanja kao da su prošli Fosterovu školu, ostavljajući Longarma da se bori sa smijehom.

Pomislivši na Fosterov upad u tuđi okrug, Longarm osjeti sažaljenje prema svom starom neprijatelju. Kako će se opravdati pretpostavljenima kad se vrati praznih ruku? Možda postoji način da s njim podijeli Kanadu Jacka kad ga uhvati, pomisli u nastupu velikodušnosti. Ali Foster je tvrdoglaviji od mazge i s takvim čovjekom nije moguće sklopiti sporazum, zaključiti.

VIII

Nakon nekoliko dana jahanja bespućima Longarm opazi da se krajolik mijenja. Ravnica je tu bila donekle obrađena, po-

negdje presječena željezničkom prugom a posvuda su se vidjela velika stada stoke na pašnjacima. Sve je izgledalo civiliziranije, čak je i riječani tok postao mirniji.

Za razliku od pitomog krajobraza oblačno nebo nije obećavalo ništa dobro. Longarm tiho opsuje sjetivši se stare uzrečice: kiša s istoka ne prestaje ni za tri dana. Mora potražiti kakvo sklonište. On doduše ima kabanicu, ali za konja je nabez opasniji nego za čovjeka.

Iznenada zastane osjetivši miris dima. Sjaše, izvuče vinčesterku iz navlake i mačjim korakom se zaputi prema obližnjem šumarku.

Šestoročlana obitelj sjedila je oko logorske vatre i on odahne i odbaci pušku.

— Namirisao sam kavu izdaleka. Mogu vam dati šećera — reče ljubazno. — Zovem se Long i putujem u La Coteau.

— Morrison — predstavi se prijateljski otac obitelji. — Čini mi se da ste na pogrešnom putu. La Coteau je u suprotnom pravcu.

Longarm se namršti, uzimajući iz bisaga šećer.

— Ne vjerujem da sam se izgubio. Kamo ste se vi zaputili?

— U Medicine Hat — glasio je odgovor. — Prešli smo četvrtinu puta.

Longarm pruži šećer krhkoj ženi blagih očiju.

— Upravo odande dolazim — reče — i siguran sam da niste na dobru putu. Rekao bih da idete u pravcu Hudson Baya.

Na čovjekovu licu pojavi se izražaj zaprepaštenja.

— Prokletstvo! Zar smo se izgubili? — promrmljao je zbunjeno.

— Rekla sam ti da je tako, oče! Što da sada radimo? — žena zajeca.

— Smiri se, majko! Ovaj Kanadanin će nam pomoći, ne brini se — reče tješeći svoju ženu.

Longarm se u sebi nasmije čovjekovu neznanju, ali ništa ne reče. Što li ovi Englezi ovdje rade, pomisli radoznalo.

— Kako sam mogao biti tako glup! — ljutio se Englez.

— Kako i kada ste došli ova-
mo? — upita Longarm.

— Došli smo vlakom prije mjesec dana. U Winnipegu smo kupili natkrivena kola i hranu. Još u Liverpoolu smo dobili knjižicu s uputama za kretanje. U njoj piše da je lako doći do zapadnih kanadskih provincija. Ali sada... — bespomoćno se zagleda u Longarma.

— Gotovo ste stigli na odredište — umiri ga mladić. — Dopus-
tite da vam nešto pokažem! —
čučne i prijede prstima po travi.

— U ovom kraju vjetar obično puše sa zapada. Stoga se trava povija u suprotnom pravcu. Kad prijedete preko nje rukom, čini vam se da je počesljana. Je li tako?

— Jest, zaista — odgovori Englez.

— Slično je i s divljim cvijećem — nastavi Longarm, povu-
kavši čovjeka u obližnju šumu.

— Ljutić i slični cvjetovi okreću glave prema jutarnjem suncu, pa se čovjek zahvaljujući njima može lako snaći u prostoru bez kompasa i knjiga — završi smiješeći se.

— Lijepo je što ste me povelili u stranu i što me niste izvrkli podsmijehu mojih dječaka — reče Englez zahvalno.

— Lako se praviti pametan na račun drugoga ako smetneš

s uma da i sam sve ne znaš —
odvрати Longarm. — Da biste lakše stigli do Medicine Hata, reći ću vam još nešto. Kad večerate, bit će bolje da odete odavde i ulogorite se na nekoj uzvisini. Uskoro će kiša i ovaj šumarak će biti preplavljen vodom. Ipak nemojte odabrati odviše visok teren izvrnut vjetru i gromovima.

— Kako ću biti siguran da nas neće odnijeti voda ili vjetar? — upita Morrison ne krijući očaj.

— Mravi će vam pomoći — Longarm se nasmije pročitavši u čovjekovim očima iznenađenje. — Mali, crveni prerijski mravi nikad se ne zadržavaju ni na odviše niskim ni na odviše visokim terenima. Još nešto: ulaz u mravinjak uvijek je okrenut na jugoistok, da zapadni vjetar ne baca unutra prašinu.

Uto do njih dopre ženin glas:

— Večera je gotova!

— Jutros sam ubio zeca, ali bojim se da na njemu nema mnogo mesa — reče Morrison ispričavajući se.

— Na zečeve se u ovom kraju ne isplati trošiti municiju — pouči ga Longarm. — Pokušajte uhvatiti jelena ili srnu!

Kad su pojeli mršav obrok koji je pripremila Morrisonova žena Molly, Longarm ih ponudi suhom govedinom i jagodama. No unatoč gladi nisu se zdušno prihvatili jela.

— Oh, ne jedete valjda voće s mesom! — zapanji se Molly.

— Indijancima to nimalo ne smeta — odgovori Longarm. — Oni stavljaju brašno u kavu i sole čaj. Neka plemena ne jedu ribu. Rekao bih da je sve to navika. Upoznao sam Kineze kojima se gadi sir. Ja najprije ku-

šam jelo prije nego što zaključim svida li mi se ili ne svida.

— Sjećaš li se onog restorana u Rimu, Molly? — upita Morrison i hrabro posegne za suhim mesom. Kad je pojeo komadić zadovoljno promrmlja: — Nije loše. Kažete da ste ovo kupili od Indijanaca?

— Oh, ti crvenokošci! — prezrivo će Molly.

— Želim vidjeti Indijanca! — poviče njezin sin.

Morrison zabrinuto pogleda ženu.

— Može se dogoditi da vam neki Indijanac pošalje svoju ženu s košarom hrane ili s krznom na prodaju. Potreban im je novac — reče Longarm ozbiljno — ali imajte na umu da su veoma ponosni.

— A što ako odbijemo? — upita Morrison.

— Longarm slegne ramenima.

— Neće vas skalpirati zbog neljubaznosti. S druge strane čovjek nikad ne zna kad će mu biti potreban prijatelj.

— Pih! Kakve koristi od Indijanca, čak i ako želi biti prijatelj!

Longarm ne odgovori. Pokazao je ovom glupanu kako da se snađe u prostoru, ali nema vremena da mu daje poduku i o humanosti. Pogleda na sat i ustane.

— Krajnje je vrijeme da krenem želim li naći dobar zaklon prije noći — reče, odbivši Morrisonovu ponudu da ostane s njima.

Nakon dužeg jahanja pred sobom ugleda ogradu neke farme. Kiša je padala sve žešće. Zakuca na vrata male kuće i iznutra začuje zvonak ženski glas:

— Jesi li to ti, Tome?

— Ne, gospodo. Zovem se Custis Long i na putu sam za La Coteau, ali ne mogu nastaviti put po ovakvoj kiši. Platit ću vam za noćenje — reče uljudno.

Vrata se trijeskom zatvore.

— Prokletstvo! — progunda mladić, gurnuvši stetson još niže na čelo.

Tom je jamačno muž i nije čudo što se osamljena žena boji primiti stranca u kuću, pomisli. Baci se u sedlo upravo u trenutku kad su se vrata ponovo otvorila.

— Do susjedne farme ima dvadesetak kilometara — reče žena.

— Hvala gospodo! Jasno mi je zašto me ne možete primiti — reče Longarm bez srdžbe.

— Uistinu mi je žao, ali... — zastala je oklijevajući.

Longarm zauzda konja i upita:

— A kad bih se uvukao u vaš ambar? Možete zabraviti svoja vrata, a imate i psa čuvara.

Na njezinu licu pojavi se izraz olakšanja.

— Dobro. Moj muž će se uskoro vratiti, pa ćemo vas, ako ne bude kasno, pozvati da nešto pojedete. Oprostite mi, molim vas. Vidim da ste pošten čovjek, ali...

— Ne recite više ništa, gospodo — Longarm kimne s razumijevanjem. — Hvala vam što ste meni i konju pružili zaklon.

Unatoč kiši zrak u ambaru bio je ustajao i vruć i Longarm prokune Toma što se nije vratio kući i ugostio ga.

Ležao je na leđima, neprekidno tjerajući mušice i osluškujući udaranje kišnih kapi po krovu, kad se kroz noć začuje topot konjskih kopita.

– Dobro došao kući, Tome!
– progunda ljutito.

No odmah zatim naćuli uši. Jahač nije bio sam. Bila su trojica.

– Znamo da si unutra, dušo
– poviče snažan muški glas kroz noć.

Longarm se munjevito uspravi, natuče šešir i zakopča opasač.

– Hajde, Martha! Bit ćemo mokri do kože ako nam ne otvoriš! – čuo se glas drugog čovjeka.

– Idite! – javi se žena prestrašeno. – Uskoro će mi doći muž!

– To pričaj nekome drugom! Znamo u čijem se krevetu on sada valja... ha, ha, ha! Što misliš, zašto smo došli ovamo po ovom nevremenu? Otvori ta prokleta vrata!

Čulo se kako tresu vratima i udaraju po njima kundacima.

– Pucat ću ako ne odete! – vikala je žena izbezumljeno.

Longarm se polako išulja iz ambara.

– Ne bojimo se te stare pucaljke – smijao se jedan od trojice, i dalje udarajući po vratima. – Hajde, zlato, samo smo trojica i s nama će ti biti lijepo budeš li nas slušala!

Iznenadni bljesak munje otkrije Longarmu položaj trojice napasnika. Podigavši vinčesterku, on nacilja.

– Držim vas na nišanu! – vikne. – Bit će bolje da odmah uzjašete i što prije se izgubite ako ne želite da vas sravnim sa zemljom!

Ako su i bili zaprepašteni, nisu to pokazali jer su spremno odgovorili pušćanom paljbom. Longarm nije oklijevao. Povu-

kao je obarač i bacio se u stranu.

Jedan od nasilnika je jauknuo i pao na tlo. Longarm ponovo opali.

U slabom odbljescu udaljene munje opazio je jednog napadača kako bježi prema konjima. Ponovo je nanišanio i opalio.

Najednom je zavladala tišina. Žena je tiho odškrinula prozor i oprezno upitala:

– Jesu li otišli?

– Sumnjam. Ostanite u kući, ali upalite svjetlo pod nadstrešnicom iznad ulaza da vidim gdje su!

– Platit ćeš mi za ovo, stranče! Tko te pozvao da se uplečeš?! – dopre do njega promukli glas iz tame.

Uto škrtla svjetlost osvijetli mokro tlo i na njemu trojicu ljudi. Svi su nepomično ležali.

– Dolazim da vidim jesam li vas ozbiljno ranio, momci – vikne Longarm. – Ne posežite za oružjem, jer ćete biti na mjestu mrtvi!

Trenutak zatim ustanovi da su dvojica mrtva, a onaj koji se maloprije oglasio da je u nesvijesti.

Žena otvori vrata i zajeca.

– Oh, kako sam se uplašila! Da vas nije bilo ovdje, tko zna što bi mi se dogodilo. Kad samo promislim kako sam se prema vama ponijela...

– Smočit ćete se na kiši, gospodo – blago reče Longarm i povuče je u kuću. Tek tada opazi da je žena mlada i lijepa. U tamnom kimono-ogrtaču koji joj se pripio uz tijelo izazovnih oblina, kovrčave kose, krupnih očiju i punih usana, izgledala je veoma privlačno. – Ne bi bilo naodmet da se malo bolje odjenete doda Longarm, prigušivši

čežnjivi uzdah. — Haljina vam je mokra.

Mladu ženu obli rumen. Tek tada je postala svjesna da joj se kroz tanku, mokru tkaninu nazire svaki djelić tijela.

Bez riječi ode u drugu sobu i ubrzo se vrati odjevena u strogu, do grla zakopčanu haljinu, koja na Longarmovu žalost nije nimalo umanjila njezinu privlačnost.

Kuhinja je bila malena, skromno namještena, ali veoma uredna. Martha pride štednjaku i pristavi vodu za toplu čokoladu.

— Nije istina ono što su kazali o Tomu reče muklim glasom.

— Ozlijedio je nogu vilama i nastala je infekcija. Otišao je doktoru u grad da mu očisti ranu — skrene pogled prema vratima. — Duncanovi su uvijek izazivali neprilike, pa se ne čudim što su došli ovamo saznajući da je Tom odsutan.

— I ja se ne čudim što su došli — promrmlja Longarm dvosmisleno.

Žena ga pogleda u oči.

— Tom i ja smo dvije godine u braku, gospodine Long, i nikada nisam poželjela drugog čovjeka — reče.

— To mi je jasno — potvrdi Longarm. — Ipak, ne čudim se što su Duncanovi bacili oko na vas — pogled mu je klizio preko njezinih jedrih prsa do lijepo oblikovanih bokova i nogu.

— Nikad nisam dala povoda — plane žena, strijeljajući ga krupnim crnim očima. — Znam da mislite da se ovo noćas dogodilo mojom krivnjom.

Longarm pruži ruku preko stola i nježno pomiluje njezinu.

— Ne, ne pada mi na um da vas za to krivim — odgovori

blago. — No to i nije važno. Moramo se dogovoriti što ćemo s tijelima. Dvojica napadača ostala su na mjestu mrtva. Teći je izdahnuo nešto kasnije. Rekli ste da su sva trojica braća? Imaju li rodbine?

— Imaju najstarijeg brata Rufe, koji se nedavno posvadio s mojim Tomom — odgovori žena. — On je zapravo bio njihov vođa. Poznati su po krađama i po nasilju u cijelom ovom kraju. Više puta je Rufe izazvao Toma vrijeđajući mene, premda mi to Tom nikada nije priznao. Rekli su mi to drugi ljudi. Nitko ne voli Duncanove, ali bojim se da će policija povesti istragu zbog zločina.

— Kakvog zločina? — upita oštro Longarm: — Ubio sam trojicu bandita braneći vašu čast. Ipak bi možda bilo dobro da prije odlaska sklonim njihova tijela.

— Zar nećete ostati ovdje do Tomova povratka? — upita žena uplašeno.

— Malo je to vjerojatno. Odlazim odavde čim prestane kiša, jer se nipošto ne želim susresti s predstavnicima sjeverozapadne konjičke policije.

Oči joj se razrogače od zaprepaštenja.

— Oh, trebalo je da znam da ste u bijegu!

— Smirite se, ženo! Nisam bjegunac, ne bježim pred zakonom. Recimo da putujem inkognito.

Ona se blijedo nasmiješi i pokuša se našaliti:

— Mislila sam da je princ od Walesa deblji i niži.

— Držim da je najbolje da sva tri leša odvučem do rijeke sada, dok još pada kiša koja će izbrišati trgove. Poslije ću pokušati

da odspavam do zore – zaputi se prema vratima. – Savjetujem vam da zaključate vrata i nikome ne otvarate.

IX

Longarm otvori oči i u sivoj svjetlosti ambara pokuša odrediti tko ga je probudio.

– Jeste li još ovdje? – trgnuo ga je Marthin glas.

Hitro se uspravio i nasmijeshio.

– Dobro jutro! Čini mi se da sam se jutros ulijenio.

U rukama je držala poslužavnik s kojeg se pušila kava. Longarm opazi da je bosa.

– Kad ste se sinoć vratili s rijeke, trebalo je da dođete k meni i osušite odjeću kraj peći. Jeste li... jeste li ih uklonili? – upita mucajući.

On posegne za šalicom nevinu izražavajući lica.

– O čemu vi govorite, gospođo? Zar se nešto dogodilo? – upita nedužno. – Ako i jest, nisam čuo jer sam čvrsto usnuo.

Ona kimne.

– Točno. Ništa se nije dogodilo. Sigurno sam sanjala ružan san.

– Tako je – nasmijao se, žvačući. – Uzgred, dok sam timario konja, pronašao sam pedeset dolara na tlu. Morali biste bolje čuvati novac, draga gospođo.

Ona se iznenadi.

– Pedeset dolara?

– Da, stavio sam ih na policu – rekao je nehajno. – Bio bih vam zahvalan da mi sada dopustite da se obučem. Ako netko naide, pomislit će svašta – doda.

Ona ponikne pogledom a obrazi joj se oboje tamnim rumenilom.

– Kiša pljušti kao iz kabla. Nitko neće doći – izusti tiho. – Odsječeni smo od svijeta.

Martha ima pravo, pomisli Longarm, zlovoljan što će još jedan dan potratiti u kući iščekujući bolje vrijeme. Jedina prednost kiše je u tome što ni Canadina banda ni policajci ne mogu napredovati, zaključa pošto ga je zbunjena žena ostavila samog.

Stane na vrata ambara i zagleda se u obzor. Opazi crvenu točku koja je iz trena u tren postajala veća. Pogled mu se suzi. Trenutak zatim ustanovi da se njegova sumnja obistinila. Mladi policajac u crvenoj uniformi s karakterističnim šeširom širokog oboda jahao je prema farmi. Više nije bilo vremena za uzmak.

– Dobar dan, gospodine! Je li ovo Wilsonova farma? – obrati mu se mladić uljudno.

Longarm kimne, sretan što uza se nema oružje i što u gumenim čizmama i košulji zavrnutih rukava nalikuje na farmera.

Vrata kuće naglo se otvore i na njima se pojavi Marthino rumeno lice.

– Upravo sam postavila stol – reče veselo obraćajući se muškarcima. Zatim usmjeri pogled na mladog policajca. – Bit će nam drago ako nam se pridružite.

Longarmu odlane. Policajac je jamačno zaključio da su Martha i on muž i žena. Samo da se Martha ne izda!

– Ništa mi ne bi pružilo veće zadovoljstvo, gospođo – policajac galantno podigne šešir – ali moram odbiti vaš ljubazni poziv – zatim se obrati Longarmu: Jeste li možda opazili da je

ovuda prošla skupina Indijana-
ca?

— Nismo — odmahne glavom. — O kakvim je Indijancima riječ?

— O pripadnicima plemena Chippewa... skupini razuzdanih mladića — odvрати policajac. — Čini se da su ukrali mladu ženu i dva konja. Pokušavaju oživjeti stare indijanske običaje.

— Nije li opasno što ste sami?
— upita Longarm.

Mladi policajac slegne ramenima.

— Nisam sklon dramatiziranju, gospodine. Ta oni su još gotovo dječaci a nema ih više od dvanaest.

Longarm ne odgovori. Kanadski policajci, znao je, poznati su po neustrašivosti i visokom mišljenju o sebi.

— Pretpostavljam da su se mladi otpadnici ulogorili negdje na putu za La Coteau. Kiša prestaje, pa moram požuriti. Još jednom hvala na pozivu, gospođo! — ljubazan osmijeh obasja mladićevo lice.

Longarm zamišljeno uđe u kuću. Dva puta je začuo pjev ševe.

— Čini se da kiša prestaje — reče Martha sa smiješkom.

Longarm kimne zaokupljen drugim mislima.

— Kiša je toliko raskvasila tlo da se Tom po tom blatu neće moći vratiti kući — opet se oglasila Martha.

— Vjerojatno će ga to zadržati jedan dan — odvрати Longarm oklijevajući.

— Jedan dan... dvadeset četri sata — mrmljala je žena čeznutljivo. — Zacijelo ćete pomisliti da sam luda, ali čini mi se

da je sve ovo san — promatrala ga je zamagljenim pogledom. — Shvaćate li da nikada neću saznati tko ste i kamo idete? Kad se vaš lik izgubi na obzoru, činit će mi se da vas nikad i nisam vidjela — doda sanjarski.

Longarm ne odgovori.

— Ne vjerujem da ću ispričati Tomu o Duncanovima — Martha se zagleda u svoje ruke ogrubjele od rada.

Longarm sa sjetom pomisli kako će ta lijepa žena u svojoj tridesetoj godini biti već stara. Život u takvoj pustoši nije za ženu. Svom Tomu će, dakako, sve ispričati. Takve žene naprosto vape za pustolovinom, a kad nešto dožive, ne mogu to zadržati za sebe. Osim toga, muž joj neće povjerovati da je pedeset dolara našla u ambaru, kao što je ona povjerovala njemu. Opazivši da ga Martha guta pogledom svojih sjajnih očiju, Longarm naglo ustane.

— Policajac se nije vratio, a to znači da je put slobodan i prohodan. Bit će najbolje da krenem — glas mu je zvučao muklo.

Martha skoči i potrči za njim prema vratima.

— Tek su tri sata poslije podne, a rekli ste da ćete ostati na večeri — protisne bolno.

— Rado bih ostao, Martha — odgovori Longarm blago — ali poslije večere ne bih do noći stigao daleko.

— Znam. Možete još jednu noć ostati ovdje — opazivši da on šuti, zarumeni se i žurno doda: — U ambaru, ako se bojite mene.

Longarm joj nježno podigne bradu.

— Ne bojim se vas, draga moja, nego sebe — reče prigušeno.

Ona sklopi oči a on se sagne i nježno je poljubi u čelo.

Hitro uzjaše i ubrzo nestane s vidika ostavivši zapanjenu ženu da s nevjericom gleda u daljinu.

* * *

Idućeg dana napokon je granulo sunce. Oko podne Longarm začuje pucnjavu. Zahvaljujući iskustvu, odmah je znao da je to ozbiljan okršaj. Najmanje tri vrste pušaka bacale su vatru: karabin, vinčesterka a povremeno i sačmarica.

Hitro sjaše, priveže Snowballa za obližnje stablo i izvukavši vinčesterku iz navlake, stane puzati prema mjestu odakle se čulo puškarenje.

Prvo je ugledao mladog policajca. Čučao je zaklonjen ubijenim konjem i pucao na raštrkanu skupinu Indijanaca. Unatoč ozbiljnosti situacije Longarm nije mogao zatomiti osmijeh. Samo neiskusni mladići mogu voditi ovakvu bitku. Da ima posla s iskusnijim borcima, samouvjereni policajac odavno bi bio mrtav a da im prije toga ne bi uspio objasniti što kraljica Victoria misli o njihovim izgreanima, pomisli Longarm.

Trenutak zatim licem mu se uozbilji, jer je opazio da je mladi policajac ranjen. Hitro mu priskoči.

— Izdrži, mladiću! Ja sam uz tebe — uzvikne hrabreći osamljenog borca, koji je očito bio na kraju snaga.

Ipak, policajčev karabin ponovo prasne i jedan Indijanac posrne i padne. Bio je mrtav.

— Jeste li ozbiljno ranjeni? — upita Longarm mladića, nišaneći drugog Indijanca.

— U bedro, u kuk i ispod re-

bara — nabrajao je mladić umorno, sve više se znojeći. — Magli mi se pred očima... Koliko je sati?

— Tri sata su. Još je dugo do mraka. Zna li tko da ste ovdje?

— Ne znam — odvрати mladić jedva čujno. — Jeste li vi Tom Wilson?

— Predstavljanje ćemo odgoditi, ako uopće izvučemo živu glavu. Čini mi se da Indijancima stiže pojačanje.

— Najžešće borce sam oborio. Kad bi me samo vid još malo služio...

— Spustite glavu i bit će vam lakše. Ja ću pucati.

— Oni su moji! Pucali su na kraljevsku uniformu i ne namjeravam ih pustiti da pobjegnu! — vikne mladić.

— Ne uzbuđujte se! Već vidim što se dogodilo. Imamo dobar zaklon i polako ćemo ih sve rastjerati. Vama je prijeko potreban liječnik, a vaši drugovi će se pobrinuti za odbjegle Indijance.

— Ne, o tome nema ni govora! — pobuni se mladić. — U sjeverozapadnoj konjičkoj policiji se tako ne radi. Ovi prokletnici su mi pružili otpor kad sam ih uljudno zamolio da pođu samnom i moram završiti započeti posao ili umrijeti.

Longarm krajičkom oka zapazi jednog Indijanca i povuče obarač. Indijanac krikne i stro-pošta se na tlo.

— Lijepo je biti hrabar, ali to što vi činite ravno je ludosti. Moj konj je u blizini. Ako vas budem pokrivao vatrom, biste li mogli otpuzati do njega? — upita Longarm.

— Ne bez otete djevojke — tvrdoglavo će mladić. — A ona je tamo u šatoru.

– Do bijesa! – progunda Longarm.

Istog časa ugleda drugog Indijanca kako trči da dohvati pušku koju je njegov suplemenik isputio. Longarm nanišani i ponovo ispali hitac, koji pokosi Indijanca.

– Još jedan? – upita ranjeni policajac slabim glasom.

– Da. Strpite se još malo! Čini se da su ostali pobjesnili.

Preostali Indijanci počeli su oštro pucati na dvojicu bijelaca.

Longarm je bio isuviše zaposlen a da bi svom ranjenom suborcu mogao podnosti izvještaj. Munjevito je nišanio i pucao u crvenokošce. Padali su jedan za drugim.

– Sami ste to tražili – zareži Longarm i ustane.

Nekolicina preživjelih Indijanaca dala se u bijeg. Jednog bjegunca pogodio je u kičmu, drugog u vrat, a preostala četvorica uspjela su se domoći konja.

Longarm zastane da napuni vinčesterku a zatim se zaputi prema šatoru. U njemu ugleda nagu djevojku svezanih ruku i nogu. Bez riječi joj dobaci pokrivač a zatim nožem prereže sponu.

– Veoma sam vam zahvalna – reče djevojka ugodnim dubokim glasom – ali Turtle Claw će vas zbog ovoga ubiti.

– Rekao bih da je Turtle Claw sada na putu za Montreal.

– Zovem se Oči koje plešu – nastavi djevojka. – Kada sam čula da me namjeravaju udati za Turtlea Clawa, pobjegla sam k sestri, koja je udana za pripadnika plemena Cree.

– Podite sa mnom! Kanadski policajac je gotovo dao život za vas i siguran sam da jedva čeka

da vas vidi – reče Longarm po-drugljivo.

– Zar vi niste policajac? – začudi se djevojka. – Zašto ste se umiješali u sukob?

– Zato što sam rođena budala – odreže Longarm.

– Zašto ste ljuti na mene? Nisam kriva što stari Turtle nije prihvatio moje odbijanje.

– Nisam ljut na vas, dušo, već na sebe – odgovori Longarm iskrivivši usne.

Kad su prišli ranjenom policajcu, djevojka krikne.

– Mrtav je – protisne.

Longarm opipa mladićevo bilo i odmahne glavom.

– Onesvijestio se od gubitka krvi. Znate li gdje je najbliže naselje?

– Ne znam. Izbjegavali smo naselja.

– Nadam se da moj konj nije pobjegao. On nam je jedina nada – zamišljeno reče Longarm.

X

U malom naselju metisa pokraj rijeke saznali su da je najbliži liječnik udaljen šezdeset kilometara, ali im je jedan mještandin, bivši traper koji se razumije u rane, obećao pomoć.

Odlučivši da ne vadi metke, metis je alkoholom dezinficirao rane i pažljivo previo ranjenika. Njegova žena se pobrinula za Oči koje plešu i doimla se uvrijeđeno kad joj je Longarm ponudio novac.

Mladi policajac još je bio u nesvijesti. Znajući da je u dobrim rukama, Longarm zaključio da je najbolje da nestane prije nego što se mladić osvijesti i počne postavljati nezgodna pitanja. Da bi zametnuo trag, svog krupnog ridana zamijenio je za dva manja konja sive boje.

Jednog je namijenio mladoj Indijanki.

Kad su izjahali iz naselja, djevojka mu reče da želi poći s njim do Moose Jawa, jer u obližnjem rezervatu ima rođake.

— Znaš li put od La Coteaua do Moose Jawa? — upita je Longarm.

— Znam. Odbjegli Chippewez cijelo nam pripremaju zasjedu sjeveroistočno od La Coteaua, jer očekuju da ćemo onu da proći. Ako odavde krenemo ravno na istok, mogli bismo ih izbjeći. Teren je, istina, mjestimično močvaran, no baš stoga oni neće povjerovati da smo odabrali ovaj put — reče djevojka. — Napokon, ja sam za njih samo žena — doda uz lukav osmijeh.

— To mi je jasno — nasmije se Longarm s blagim prizvukom podrugljivosti u glasu.

— Nije mi se ništa dogodilo tamo u šatoru — tiho će djevojka, a obrazi joj porumene. — Turtle Claw bi oderao kožu svakome tko bi me dotakao prije njega.

— Počinjem shvaćati — zamišljeno će Longarm. — Je li taj tvoj nesuđeni muž možda poglavica?

— Nije. On travama liječi ljude i uživa veći ugled od poglavice. Svi ga se boje. Čini mi se da je mladićima dao nešto da me ne napastuju, no oni su pomahnitali na drugačiji način. Neprekidno su pili nekakvo čudno piće i tukli me.

— Imala si vrašju sreću što te kanadski policajac spasio iz pandži starog Turtlea.

— I tebi dugujem zahvalnost — odgovori djevojka. — Radije bih se ubila nego da pristanem

da budem njegova žena. On je stari đavo, a osim toga mi je ... i ujak.

Longarm tiho zazviždi.

— Bio sam uvjeren da se sva plemena, izuzevši možda pleme Vrana, gnušaju incesta više od kanibalizma.

— Stari vrag se na to ne osvrće. U pravilu mladić i djevojka ne smiju čak ni oćijukati ako dijele totem. Momak iz susjednog sela i ja zaljubili smo se jedno u drugo — nastavi djevojka sjetno — ali oboje smo kornjače, pa smo unaprijed znali da je naša ljubav osuđena na propast.

Longarm joj uputi sažaljiv pogled.

— Jedna mješanka — on promijeni temu — govorila mi je o nekom prečacu do Moose Jawa. Treba pratiti rijeku do La Coteaua, a zatim...

— Mješanci kao i bijelci putuju kolima. Ako želiš, pokazat ću ti stari bizonski put kojim sam putovala kao dijete.

— Čekaj da razmislim! Ljudi koje želim uhvatiti također su bijelci. Prema tome, pošli su uobičajenim putem, i to mnogo prije mene. Koliko bismo vremena uštedjeli kad bismo pošli prečacem?

— Oh, možda sedam dana ili jedan tjedan, kako vi to zovete.

— To mi se sviđa — zadovoljno će Longarm. — Patrolira li kanadska policija na tom putu?

— Ne. Lov na bizone je odavno prestao, a bijelci ne putuju tim putem. Sumnjam da ćemo u cijelom danu jahanja ikoga sreći s ove strane Moose Jawa.

Longarm izvadi cigaru.

— Hmm, bilo bi dobro kad bismo tamo stigli prije Canade Jacka...

– Mogu li povući jedan dim?
– prekine ga djevojka.
– Oprosti, zaboravio sam te ponuditi – ispriča se Longarm.
– Djevojke s kojima se družim obično ne puše – doda.

Ona zastane da pripali cigaru. Duboko uvukavši dim, reče:

– Oh, ovaj duhan je izvrstan! Pretpostavljam da najčešće vodiš ljubav... ili se družiš, kako ti to kažeš – reče pomalo podrugljivo – s bijelim ženama. Nije li tako? – upita, otvoreno ga gledajući u oči.

Pomalo zatečen pitanjem Longarm slegne ramenima.

– Za ime svijeta, promijeni temu! – promrsi kroz zube – Najbolje bi bilo da prestaneš pričati i da se usredotočiš na put, kako ne bismo zalutali ili zagazili u močvaru.

– Zar mnogo pričam? – upita ga djevojka nevino, a oči su joj nestašno svjetlucale. – Ili ti smeta ono što pričam? Možda ćeš večeras biti bolje raspoložen. Ulogorit ćemo se i pričat ćeš mi kako bijelci vode ljubav – doda izazovno.

Na trenutak im se pogledi susretnu i on prvi obori oči. Ova mala je živa vatra, pomisli, proklevši svoju nesmotrenost. Zar je trebalo da je natovari sebi na vrat?

Oči koje plešu naglo je potegla uzde i pojurila, ostavljajući za sobom oblak prašine. Longarm je zastao kao skamenjen, a zatim podbo konja i jurnuo za njom, opsovavši.

* * *

Te večeri su ležali na mekoj travi ispod zvjezdanog neba.

– Jesam li jednako dobra... kao bijele djevojke? – upita mlada Indijanka šaptom.

– Dušo, bolja si od svih, ali mnogo pričaš. Zatvori ta svoja slatka usta i poleti sa mnom do zvijezda.

* * *

Put mu se u početku činio dobar, ali je već drugog dana shvatio da je pun skrivenih opasnosti.

– Sada ćemo skrenuti na jug – reče djevojka.

– Zašto? Koliko vidim, trava se proteže unedogled – odgovori Longarm.

– To je zamka – objasni djevojka. – Na obzoru, tamo gdje se nebo spaja sa zemljom, nalazi se dugačko jezero okruženo močvarnim tlom. Izbjeći ćemo ga ako krenemo lancem brežuljaka u obliku potkove. Prije deset godina prolazila sam ovuda, pa se ne moraš bojati da ćemo zalutati – nastavi samouvjerno. – Imam izvrsno pamćenje.

– Gdje si naučila tako dobro engleski? – upita je Longarm.

– Otac me naučio. Bio je mudar čovjek. Govorio je da moramo sačuvati dobre običaje svojih predaka, ali i prihvatiti ono što je dobro od bijelaca. Zahvaljujući njemu, naučila sam čitati i pisati i stekla sam poprilično obrazovanje.

– To će ti u životu mnogo značiti – reče Longarm.

– Čime se ti zapravo baviš? – iznenada upita djevojka. – Nisi policajac, a hvataš nekog.

– Ako kažeš da sam lovac, bit ćeš blizu istine – odvrati Longarm, pa skrene razgovor na drugo: – Je li ti ikada itko rekao da donekle nalikuješ na Irkinju?

– Jedan od mojih djedova bio je Irac – nasmiješi se djevojka. – Radio je za Hudson

Bay Company, ne ubio ga je jedan Sioux još prije nego što sam se ja rodila.

— Znači, i ti si mješanka poput metisa.

— Ne, ja sam Chippewa, kao što su metisi bijelci, premda to ne znaju — odgovori ona ponosno. — Bijelci su oni koji smatraju veoma važnom boju predaka, a ljudi su zapravo rezultat sredine u kojoj su odrasli i u kojoj žive. Metisi su odgojeni kao Francuzi, a ja živim i mislim kao Indijanka — neko vrijeme ga je šutke promatrala. — Ti bi bio lijep Indijanac — promrmljala je čeznutljivo. — Čini mi se da se zaljubljujem u tebe.

Longarm je i dalje šutke jahao, lutajući pogledom po obzorju.

— Znam — reče djevojka tiho — mi pripadamo različitim svjetovima. Ti se ne bi mogao pomiriti s mojim načinom života, a ja bih umrla kad bih morala nositi one smiješne haljine kakve nose vaše žene. Što kažeš?

— Nemam što reći — odgovori Longarm. — Ti si sve rekla.

— Vi bijelci — reče djevojka, obuzeta iznenadnom navalom srdžbe — došli ste ovamo, naselili ovu zemlju i uništili je mijenjajući tokove rijeka, isušujući močvare i sijekuci šume — oči su joj sjale divljim sjajem.

Longarm odmahne glavom.

— Kolumbo je samo ubrzao ono što bi se na ovaj ili onaj način ionako dogodilo. Da Evropljani nisu došli ovamo, Asteki bi izgradili ceste prema sjeveru i u divljinama kanadskih prostranstava uveli red i zakon kao što su ih uveli i Evropljani. Prazna zemlja uvijek privlači

kolonizatore a kolonizacija zahtijeva zakone — pogleda je sa smiješkom. — Moja je dužnost da hvatam one koji krše zakone namijenjene zaštititi nevinih ljudi i njihove imovine.

XI

Longarm jamačno nikada neće zaboraviti jedanaest dana i noći koje je proveo s mladom Indijankom. Svake večeri uspořádívao je predjele kroz koje su prošli s pogrešnim oznakama na geografskoj karti. Svaki dan bili su sve bliže cilju i unatoč mnogim skretanjima i zaobilaznjima Longarmu se činilo da nadoknađuje izgubljeno vrijeme i smanjuje prednost koju je stekao Canada Jack. Projahali su krajem koji je mlada Indijanka nazvala zemljom zlatne trave, prešli su preko pijeskom pokrivenih brežuljaka i stijena nastalih djelovanjem ledenjaka.

Jahali su kroz visoko divlje cvijeće, logorovali pokraj potoka koji na karti nisu postojali a nosili su melodična staroindijanska imena.

Obilazili su jezera oivičena borovima i bukvama, plivali u bistroj hladnoj vodi u koju bijelčeva noga dotad nije zagazila. Dok bi noću ležali jedno uz drugo ispod zvjezdanog svoda, prepuštajući se čaroliji trenutka, Longarm je žalio što će se na kraju morati vratiti u civilizaciju. Što su bili bliže cilju, Oči koje plešu sve se grčevitije pripijala uz njega.

Jednog je jutra zaustavila konja na vrhu brijega, pruživši ruku prema jugoistoku.

— Ondje je rezervat o kojem sam ti govorila. Turtle Claw me ondje nikada neće naći.

Longarm kimne.

– Otpratit ću te tamo – reče. Djevojka se namršti.

– Zašto? Moose Jaw je ravno pred tobom. Nakon nekoliko kilometara doći ćeš do željezničke pruge ako nastaviš ovim putem.

– To je sve? Bez dugog opraštanja? – upita Longarm.

Djevojka pogleda u stranu. On opazi da se bori sa suzama.

– Da. Ne bih željela propustiti ručak – odgovori hrabro.

– Dakako – reče Longarm ozbiljno.

Djevojka se osmijehne, mahne rukom na pozdrav i nestane u oblaku prašine.

Longarm je zbunjeno gledao u daljinu, pitajući se čemu taj osjećaj praznine, kad je to zapravo savršen kraj savršene romanse...

* * *

Uzdahne i lakim kasom krene prema jugu. Ubrzo ugleda dimnjake Moose Jawa. Mlada Indijanka ga je dovela do cilja davno utrtim i sad već gotovo zaboravljenim stazama, ispunivši obećanje koje mu je dala. On odmahne glavom. Morao je priznati da ga je dosad pratila sreća, ali neki predosjećaj mu je govorio da će uskoro zapasti u nevolje.

* * *

Rupe od metaka, razbijena vrata i prozori na nekoliko kuća u neuglednom središtu grada odmah su ga upozorili da je prekasno stigao i propustio uzbuđenje koje pruža pravi okršaj. Opazivši skupinu uzbuđenih ljudi kraj napol spaljene zgrade, hitro sjaše.

Ubrzo je saznao da je mnogo naoružanih građana odjahalo prema Regini za policajcima, da im jave što se dogodilo.

– A što se zapravo dogodilo? – upita Longarm naoko mirno, iako je bio uznemiren.

– Mali trg pred bankom jutros se pretvorio u bojište – objasni mu postariji čovjek blagih očiju. – Kad je vlasnik otvorio banku, banditi su mirno ušli i pokupili novac. Policajci su ih, na sreću, vidjeli i dočekali mećima kad su s našim novcem izašli iz banke – čovjek ljutito sijevne očima.

– Uхватili smo trojicu, od kojih je još samo jedan živ. U zatvoru je – reče drugi čovjek.

– Tko su ti banditi? – upita Longarm.

Prije nego što mu je itko mogao odgovoriti, visoki, mršavi čovjek mrzovoljna lica postavi njemu pitanje:

– A tko ste vi, stranče? Rekao bih da još niste bili ovdje.

Zaključivši da je Foster daleko, Longarm izvadi federalnu značku.

– Ja sam na vašoj strani – reče.

– Amerikanac. Niste li zašli na tuđi teren? – upita čovjek sumnjičavo.

– U potjeri sam za razbojnicima koji su počinili ubojstva s obje strane granice – objasni Longarm. – Ako je vođa pljačkaša vaše banke John Chumley zvao Canada, znači da sam bliže cilju nego što sam mislio.

Čovjek kimne.

– To su oni – reče. – Onaj u zatvoru kaže da se tako zove njegov šef – izvadi značku šerifova pomoćnika i upita: – Zna li konjička policija da ste ovdje?

Na Longarmovu licu ne pomakne se nijedan mišić.

– Poslao sam brzojav za na-

rednika Fostera u tvrđavu Mac-Leod – odvрати hladnokrvno. – Nije bilo vremena da čekam njegov odgovor i dozvolu, ali siguran sam da bi mi Foster javio da ostanem s one strane granice da nije želio moju pomoć.

– Mismošli ste se s Fosterom za manje od dva sata – reče šerifov pomoćnik blažim glasom. – Kažete da ga osobno poznajete?

Langarm se obješenjački nasmiје.

– Nitko se ne može pohvaliti da ledenog Fostera osobno poznaje. Sumnjam da on bez svoje uniforme ide i u krevet – doda podsmješljivo. – Ali jednom smo radili zajedno na nekom slučaju.

Prvi put se na licu šerifova pomoćnika pokaže osmijeh.

– To je dobar opis, momci: – reče, ali odmah se ponovo uozbilji. – Ako ste u dogovoru sa sjeverozapadnom policijom – obrati se opet Langarmu – ja nemam što reći. Moje ovlasti ne sežu dalje od ovog gradića. Požurite li, mogli biste brzo stići Fostera i njegove momke.

Longarm odmahne glavom.

– Skupina vaših sugrađana već je odjahala za njima. Siguran sam da će Foster lako izići nakraj s bjeguncima. On je sposoban policajac – zašuti kao da razmišlja bi li postavio pitanje koje mu je bilo na umu. – Kažete da je jedan od razbojnika zatvoren? – napokon oprezno upita.

Šerifov pomoćnik se namršti.

– Da, ali ne možete ga preuzeti, ako vas to zanima. Ni Fosteru ga neću dati – reče žestoko. – Ja sam ga uhvatio i moj je zatvorenik. Tom gadu će se suditi ovdje u Moose Jawu! –

reče odlučno, lupivši nogom po zemlji. – Ovdje će taj pasji sin visiti!

Longarm podigne jednu obrvu.

– Nisam znao da pljačkaše kažnjavate smrtnom kaznom.

– Nije riječ samo o pljački. Ubili su službenika u banci i zapalili zgradu – mračno odgovori šerifov pomoćnik.

Longarm zazviždi.

– Sve mi to zvuči poznato. Jack Chumley doista ne preza ni pred čim – nakon kraće šutnje nastavi: – Ne namjeravam vam oteti zarobljenika. Svejedno je hoće li visiti ovdje ili ondje. No rado bih malo popričao s tim momkom. Stoga vas molim da mi to omogućite.

Omekšan, šerifov pomoćnik kimne.

– Kad molite, a ne zahtijevate, izaći ću vam u susret. Razbojnika je pogodilo šest metaka i na nosilima je odnesen u zatvor. Veoma je slab, ali liječnik vjeruje da će se oporaviti do izvršenja kazne.

Visoki, vitki predstavnik američke pravde koračao je uz nešto nižeg Kanadanina prema zatvoru, usput se raspitujući o kanadskom pravosuđu i sudskom postupku. Šerifov pomoćnik mu objasni da sjeverozapadna konjička policija djeluje u Kanadi jednako kao savezna policija u Sjedinjenim Državama. Svaki okrug ima svoj sud i policiju a konjička policija patrolira između naselja na ujedinjenom zapadnom području i svi prijestupi na tom području spadaju pod njezinu nadležnost.

Longarm zaključi da tu, kao i u njegovoj zemlji, postoji suparništvo između velikih i malih

policajaca. Možda će mu to pomoći da lakše ostvari svoju zamisao.

Zatvorenik je ležao na krvlju poprskanim gunjevima prostrtim na podu jedine ćelije. Na drvenoj klupi nasuprot njemu sjedio je čuvar s puškom položenom preko koljena. Longarm zatomi smiješak. Ranjenik je jedva disao, pa mu nije bilo jasno čemu toliki oprez.

— Zna li kako se zove?

Šerifov pomoćnik kimne.

— Ben Taylor. Kaže da je rodom iz Iowe. Ali, nećete ga odvesti tamo — pogleda gotovo neprijateljski Longarma. — Vist će ovdje — ponovi.

— Ne čudim se vašoj sumnjičavosti — mirno će Longarm. — Ipak, mogli bismo se o nečemu sporazumjeti.

— Ne znam o čemu govorite.

— Prvo, zatvorenik neće doživjeti zalazak sunca. Ne potcjenjujem vašeg liječnika, ali isuviše često sam viđao kako umiru ljudi pogođeni s manje metaka — skrene pogled na ranjenika.

Šerifov pomoćnik kimne.

— Mislim da imate pravo. Vrlo je slab. Bojim se da neće preživjeti — skrene pogled s ranjenika na Longarma.

— U Americi nije raspisana potjernica za Benom Taylorom — reče Longarm — a nema ni dokaza o njegovim zlodjelima. Kad bismo ga kao ljudi od zakona pokušali osvijestiti i zatražiti od njega kakvu izjavu i pokajanje prije smrti, sumnjam da bi to učinio, jer sudeći po onome što je radio, nema savjesti.

— Slažem se s vama — potvrdi šerifov pomoćnik — ali ne shvaćam što želite.

— Dopustite da pokušam s njim govoriti a da se ne pred-

stavim pravim imenom. Prihvatite sve što mu kažem! — reče Longarm i namigne svom sugovorniku.

Šerifov pomoćnik nakon kraćeg oklijevanja otključa vrata ćelije. Longarm pride ranjeniku, malo ga prodrma i podigne mu glavu.

— Gdje žive tvoji, Bene? Poznajem neke ljude u Omahi.

Samrtnikovi kapci zatrepću.

— Sioux... Falls... — promrmlja, teško izgovarajući riječi. — Z... znaju li... moji... da... sam ranjen?

— Znaju. Kanadani su nam poslali brzoglasnik. Došao sam da te povedem kući, Bene.

Šerifov pomoćnik se namršti, ali ništa ne reče.

Taylor žmirne naprežući se da ostane pri svijesti.

— Ne šališ se? Tko si ti?

— Prijatelj, Amerikanac kao i ti — odvrati Longarm. — Canada Jack te uvalio u lijepu kašu. Nije li tako, momče?

Taylorovo lice se zgrči od bola.

— Prokleti... Jack... lud je — protisne s naporom. Što mu je... do vruga trebalo da napadne banku?! To... nije... bilo predviđeno.

Umukne, a glava mu padne naznak. Longarm ga ponovo prodrma i brzo reče:

— Probudi se, Bene! Shamrock mi je rekao da vam je cilj željeznička pruga istočno odavde.

Taylor otvori oči.

— Tako je. Gdje je... stari... Shamrock? Posljednji put sam ga vidio... kako jaše u Canadinoj pratnji između kuća... a prokleti Kanadani obasuli su nas... olovom... kao da njime zalijevaju tratinu! Netko me...

srušio s konja... Gdje sam... sada? – glas mu je bio sve slabiji.

– U bolnici – slaže Longarm. – Čekaj, momče, ne smiješ zaspati! Neću te moći izvući odavde ako ne dokažemo da si američki građanin.

– Do vraga... – promrsi ranjenik – svi znaju da sam Jenki.

– Možda. Ali tko će jamčiti za tebe? Hoće li nam Jack i Shamrock pomoći? Gdje ih mogu naći? – upita, pretvorivši se u uho. – Kako ću s njima uspostaviti vezu?

– Neka me... vrag nosi... ako to znam – prostenje Taylor. – Pa... pasji sin... neprestano mijenja... skloništa... i planove. Kaže da idemo u jednom pravcu... a u posljednji čas skrene u drugom. Krenuli smo... u željeznički logor između Moose Jawa... i Regine – ranjenik je govorio jedva čujno, pa je Longarm namjestio uho pokraj njegovih usana. – Ali... po dolasku u La Coteau... Canada je... smislio da opljačkamo... banku. Shamrock se... protivio... – samrtnik zakašlje i nastavi: – Nikad... u životu... nisam... doživio takvu pucnjavu...

Longarm ga ponovo prodrma.

– Ima li Canada prijatelja u Regini?

Ben Taylor ne odgovori. Longarm nasloni uho na njegova prsa. Još su se dizala i spuštala, ali slabi, zamirujući otkucaji srca govorili su da je blizu kraj. Longarm odustane od daljnjeg ispitivanja.

Na izlazu iz zatvora šerifov pomoćnik zastane i ne krijući razočaranje, reče:

– Lijepo ste to izveli, ali ne bih rekao da ste nešto postigli. Mladić nam zapravo ništa nije rekao.

– Imate li telegrafsku vezu s Reginom? – upita ga Longarm. Šerifov pomoćnik kimne.

– Imamo, ali smo vas preduhitrili. Još prije nego što se razišao dim od jutrošnje pucnjave poslali smo telegram u Reginu. Patrola konjičke policije i pedesetak građana toga grada smješta su pošli u potjeru, tako da će banda biti opkoljena.

– Ne vjerujem da će taj lisac Canada upasti u klopku – zamišljeno će Longarm. – Kakav je novac uzet iz banke? – upita.

– Tri vreće novca, kanadskog, američkog i engleskog, spašene su kad je jedan bandit pao s konja. No dvije vreće miješanih američkih i engleskih zlatnika uspjeli su odnijeti. Preživjeli službenici banke još pokušavaju izračunati točnu vrijednost otetog novca.

Longarm kimne i pogleda na svoj džepni sat.

– Bit će bolje da krenem za Fosterom ako ga želim stići – reče.

– Poslat ću u Reginu telegram da ste pošli za Fosterom i da biste željeli da vas negdje pričeka – reče šerifov pomoćnik.

Longarm razvuče usne u ljubazan osmijeh.

– To je dobra zamisao – odgovori – ali ja sam samo neslužbeni promatrač kojega je on zamolio za pomoć u identifikaciji zločinaca. Osim toga, koliko poznajem Fostera, uhvatit će razbojnika prije nego što stignem u Reginu.

– Onda bih mu mogao javiti da ćete doći u policijsku stanicu u Regini – predloži čovjek. – Znam da on ondje mora podnijeti izvještaj bez obzira na ishod potjere.

Longarm kimne, potisnuvši srdžbu, i toplo zahvali šerifovu pomoćniku. Mahnuvši rukom na pozdrav, podbode konja prije nego što se sumnjičavi Kanadanin snašao.

Kad su mu i posljednje kuće Moose Jawa ostale za leđima, Longarm načas zaustavi konja da odluči kojim putem da krene u Reginu. Izvadi cigaru i zapali je da smiri živce a zatim raširi kartu. Mali kvadrat koji je prikazivao taj kraj bio je ispresijecan plavim crtama, oznakama za rijeke. Longarm žmirne. Do vraga, jer je moguće da osim glavnog ne postoji nijedan drugi izravni put koji vodi prema Sjedinjenim Državama, pomisli ljutito. Činilo se da će deset puta morati prelaziti preko rijeka.

Zatim posve neočekivano, kao što lovac odjednom ugleda jelena u šumi, pronađe put kojim će poći.

Prijeći će rijeku Moose Jaw i zatim jahati prema jugu dok ne naiđe na jedan njen rukavac. Kad prijede i tu vodenu prepreku, nastavit će prema jugu sve do Montane a da se ne spotakne ni o što drugo osim o travu!

To je bio ne samo najbolji već za njega i jedini mogući put. Ako Kanada Jack ima imalo razuma, pošao je baš tim putem, a sada ima samo dan prednosti.

Longarm se zadovoljno smiješio. Do granice će naići na samo nekoliko željezničkih naselja, od kojih nijedno nema telegrafske veze, kako je bilo označeno na karti. Prema tome igledi nisu loši. Dok narednik Foster dobije telegram iz Moose Jawa, on bi već mogao biti na svom tlu zajedno sa svojim zarobljenicima.

Spoznaja da će izbjeći Fostera i njegove momke toliko ga je oraspoložila da se nije nimalo zabrinuo zbog predstojećeg okršaja s banditima.

XII

Cijelo dopodne Longarm nije dao konju da odahne i tek u podne se zaustavio u malom brdskom naselju. Ondje je saznao da je skupina jahača poput vihora protutnjala kroz naselje prije svitanja. Ustanovivši da nikome od mještana nije nanesena šteta, zaključio je da se Canadi neobično žuri.

No idućeg dana Longarmova sigurnost da je na dobru tragu bila je donekle poljuljana. Možda su razbojnici krenuli nekim drugim putem? To doduše ne bi bilo pametno, jer je ovo najkraći put do granice, razmišljao je Longarm, ali nisu li Canadini ljudi tvrdili da je njihov vođa nepredvidiv, lud i da naprosto srlja u opasnost! Možda i nije odustao od prvobitne namjere da opljačka Kanadsku pacifičku željeznicu, no u tom slučaju već je sve završeno. Canada se ne može probiti iz čvrstog obruča koji oko njega stežu dvije čete sjeverozapadne konjičke policije jašući jedna drugoj u susret.

Longarm odbaci tu misao kao beskorisnu. Ako su Kanadani već uhvatili Canada, onda je njegova trka suvišna. No ako ga predosjećaj ne vara, Canada je prvi put u životu napravio razuman potez i izabrao jedini mogući put u slobodu. Poznata je, uostalom, njegova sklonost da često prelazi granicu i pojavljuje se na mjestima na kojima ga najmanje očekuju, dovodeći tako u zabunu obje pogranične policije.

Čak ako i nije na dobru tragu, pravac koji je odabrao za njega je dobar i zapravo jedini mogući. Tako je zaključio Longarm i pomislio da je Billy Vail vjerojatno već posjedio od brige, a sa svojim pretpostavljenima jamačno bije bitku zbog njegova ljetovanja u Kanadi. Billy će ga osuti oštrom paljbom

psovki u znak dobrodošlice, čak ako se pojavi i s Canada Jackom, a pogotovu dođe li praznih ruku.

Trećeg dana jahanja prema jugu Longarm zaustavi konja na maloj uzvisini. Zadivljeno je promatrao stado kudravih bizona u neposrednoj blizini puta. To je prizor dostojan dobrih starih vremena, pomislio je. Nijedna životinja nije bila ranjena. Ako je Canada Jack i prošao tuda odupro se svom ubilačkom nagonu.

Kad željeznička pruga bude završena, pomisli jašući dalje, te krasne životinje će biti zbijene i zarobljene između sjeverne i južne pruge. Sa žaljenjem se sjeti riječi jednog Siouxa, koji mu je rekao da tračnice i željezne ograde djeluju na bizone ubitačnije od lovaca.

Nedugo zatim naišao je na svjež konjski izmet. U njemu nije bilo ni traga žitnoj hrani, a to je isključivalo konje iz kraja kojim je prolazio, no ostavljalo je mnogo drugih mogućnosti.

Te večeri jahao je gotovo do iznemoglosti. Mali indijanski konj nadmašio je sva njegova očekivanja.

* * *

Idućeg dana nastavio je put prije izlaska sunca. Gdje je, do vraga, taj Canada Jack, pitao se. Dosad nije stekao dojam da je osobito ambiciozan u brzini jahanja. Ili su on i njegova banda preplašeni, ili su pošli drugim putem.

— Prokleti pasji sin! — prokune Longarm glasno, otirući znoj sa čela.

I sam nije znao misli li time na zločinca ili na sebe. Dosad se proslavio uglavnom zahvaljujući tome što se uvijek postavljao u položaj ljudi koje je gonio.

Ponovo se zamislio. Sa smanjenim brojem pomagača Chumleyju je preostao jedino bijeg, i to što da-

lje od Moose Jawa. Imao je dovoljno novca da preživi u kakvoj rupi dok ne prođe hajka i ne slegne se prašina. U Montani ga sada nitko ne očekuje i ne postavlja mu stupicu. Sigurno juri prema granici.

Čak ako i nije tako, za Longarma više nije bilo povratka. Ako Canada Jack nije upao u zamku, sada već i Foster razmišlja na sličan način i sa svojim pomagačima juri prema granici. Jedino što zločincima ide na ruku, to je činjenica da u pograničnom kraju još nisu uspostavljene telegrafske veze. I protuamerički raspoložena kanadska vlada u takvoj bi situaciji telegrafirala svojim susjedima da zločincima organiziraju doček.

Dojahavši do blage padine iznad šumom nadsvođene rijeke, Longarm zastane. Još jednom mu se učini da je zalutao u dobra stara vremena.

Uz samu ivicu vode bilo je podignute desetak malih šatora a stado poludivljih konja paslo je uokolo. Spazivši ga, jedno indijansko dijete pohitalo je prema najvećem šatoru. Longarm polako pođe naprijed. Uskoro će znati jesu li Indijanci prijateljski raspoloženi.

Stariji Indijanac, umotan u izblijedjeli crveni gunj, pođe mu u susret. Ruku je podigao na pozdrav.

— Mi smo dobri ljudi — progovori na jeziku plemena Cree. — Velika bijela majka dopustila nam je da se ovdje nastanimo. Moje ime je Pjegavi pas — reče ponosno.

Longarm također podigne ruku.

— Nisam neprijatelj crvene braće. Zovem se Longarm. Pošao sam u potjeru za zlim bijelim ljudima, koji su možda prošli ovuda.

— Neka moj bijeli brat sjaše i popuši sa mnom lulu. Dotle će se možda moji mladići vratiti iz lova na bizone i reći nam nešto o zlim bijelim ljudima.

Kad su sjeli na gunj prostrt uz samu rijeku, poglavica zapali lulu i ponudi je Longarmu. Ovaj snažno povuče dim i vrati lulu.

– Vidio sam stado bizona sjeverno odavde, u klancu udaljenom dva dana jahanja.

– Srce mi je reklo da si dobar čovjek – reče Indijanac na engleskom. – Kazat ću svojim ljudima da odu tamo, tako da debelu kravu sačuvamo još jednu zimu. Koliko si ih ti ubio?

– Nijednog.

– Je li to istina? Još nisam sreo bijelca koji ne voli lov na bizone.

– Oh, odavno sam prerastao te mladenačke želje. Razumijem da ih lovite vi koji trebate njihovo meso, kožu i mast, ali uništavati te divne životinje samo radi zabave čini mi se sramotnim.

Poglavica uzdahne i kimne. Prije nego što je mogao odgovoriti, jedna žena nešto vikne i njih dvojica se okrenu prema njoj. Indijanka je rukom pokazivala na padinu kojom se spuštao mali jednopreg. Longarm skoči a usne mu se razvuku u osmijeh kad je prepoznao konja i zacrpe na platnu.

Kriknuvši od sreće, Claudette mu potrči u zagrljaj. Zatim pozdravi indijanskog poglavicu.

– Što se dogodilo u Petit Arcu? Čim sam čula pucnjavu, napustila sam gradić i nadala se da ćemo se naći u La Coteauu – reče obrativši se Longarmu.

– Dugačka je to priča – odvrati Longarm. – Kamo ideš?

– Preko granice. Moram izvijestiti Louisa Riela o strašnom događaju u La Batocheu. Konjička policija nas je optužila za dvostruko ubojstvo – oči su joj iskrile od uzbuđenja.

– Znači li to da je vaša revolucija počela?

– Ne, ništa nismo učinili. Louis

želi da pričekamo novu vladu prije nego što se otvoreno suprotstavimo Ottavi.

– A što se onda dogodilo u La Batocheu?

– La Batoche je centar metisa. Ne želim znati što se tamo dogodilo

– umiješa se odlučno stari poglavica. – Mislím da Louis Riel ima dobro srce, ali moje pleme neće stati pod crveno-bijelu zastavu. Dovoljno briga nam zadaje nadolazeća zima, s kojom se moramo suočiti praznih želudaca i pušaka.

Tim riječima se starac dostojanstveno udalji.

Claudette nastavi svoju priču:

– Rijeka Saskatchewan je izbacila leševe dvojice ljudi na obalu pokraj gradića La Batochea. Obojica su bila poznata kao neprijatelji metisa. Naši ljudi ne znaju tko ih je ubio, ali kanadska policija ne prihvća taj odgovor. Zahtijeva od nas da joj izručimo krivce ili da se podvrgnemo njihovoj istrazi – djevojka očajnički raširi ruke.

– Kaži mi nešto o ubijenima!

– To su braća Duncan, a jednom su istukli nekoliko metisa u blizini Medicine Hata.

– Prokletstvo, morao sam to znati! – bijesno će Longarm.

– Znaš li tko je ubio Duncanove?

– upita djevojka.

– Ja. Samo, to nije bilo ubojstvo, već poštena borba između mene i trojice napadača. Siguran sam da će ubrzo pronaći i treći leš, a ja nemam mogućnosti da telegrafiram u Reginu iz sigurne udaljenosti. Misliš li da bi tebi povjerovali kad bi se vratila s mojom porukom?

Claudette se gorko nasmije.

– Tko će povjerovati mješanki koja bez svjedoka pokušava dokazati nevinost svojih prijatelja?

Longarm izbjegne pogled sjajnih modrih očiju.

– Znam što bi željela da učinim

dušo – reče muklo. – Nisam baš u najboljim odnosima s kanadskom policijom, ali u ovom času me ne brine moja sigurnost, već to što sam na najboljem putu da uhvatim Canadu Jacka i njegove bandite, koji bježe prema granici.

– Nemaš izbora – odgovori djevojka.

– Znam – Longarm uzdahne. – Za nekoliko dana jahanja trebalo bi da stignem u Reginu.

– Nisam tako mislila – iznenadi se djevojka. – Ako priznaš policiji da si ubio trojicu Duncana, uhapsit će te bez obzira na okolnosti ubojstva.

– Istina, ali ako to ne učinim, stradat će mnogo nevinih ljudi na obje strane. Mene neće objesiti – Longarm razvuče usne u podrugljiv osmijeh – kad im ispričam svoju priču i pozovem i svjedoka ako dođe do najgoreg. Znam da će mi lekciju očitati predstavnici obiju vlada i da ću možda izgubiti značku, ali što onda! – oči mu prkosno zasvjetlucaju. – Ionako mi u posljednje vrijeme nije mnogo koristila. Štaviše, morao sam je skrivati.

Djevojka položi ruku na njegovu i upita:

– Što je s Canada Jackom?

– Svaki dobar policajac na mom mjestu već bi ga odavna uhvatio. Čini se da sam odviše star za ovaj posao – slegne ramenima. – Kaži Rielu da mi je žao zbog neprilika koje sam nehotice izazvao. Prenijet ćeš i jednu poruku mom šefu, srce.

– Kad bismo prešli granicu i telegrafirali u Ottavu... – promrmlja ona oklijevajući, ali on odmahne glavom i nježno je poljubi u usta.

– Zbogom, dušo! Pripazi na sebe!

– Hoću li te ikad više vidjeti? – upita djevojka plačno.

– Sudeći po tome kako se vrtim u krugovima, rekao bih da ćemo se

sresti barem još dva puta – odvratiti Longarm vedro.

* * *

Gradić Regina razvio se na mjestu na kojem Kanadska pacifička željeznica siječe Wascana Creek. Zbog njegova smještaja u ravnici nitko mu nije mogao prići a da već izdaleka ne bude opažen. Longarm je to znao, ali je mirno prilazio gradiću.

– Oh, da, Duncanovi – promrmlja major kanadske policije poigravajući se olovkom kad mu je Longarm u nekoliko riječi objasnio zašto je došao. – Poslali smo našu četu da istraži ta ubojstva, gospodine.

– Zovem se Custis Long i pomoćnik sam američkog saveznog šerifa. Nema potrebe za provođenjem istrage zbog ubojstava. Ja sam ubio svu trojicu u samoobrani.

Major i ne trepne.

– Budite ljubazni i podite sa mnom pukovniku Collingwoodu, gospodine – reče uljudno.

Naočiti četrdesetogodišnjak nije bio manje ljubazan, no zamolio je Longarma da preda oružje.

– Jesam li uhapšen? – upita Longarm.

– Ne znam, gospodine Long. Još nisam čuo vašu priču, no pravila nalažu... – Collingwood pogladi brkove.

Longarm bez riječi otkopča opasač i pusti da mu oružje padne na pod.

Čuo sam – reče – da ste metise okrivili za ubojstvo Duncanovih i zaključio da je najbolje da što prije dodem ovamo.

Collingwood ga ponudi cigaretom i kimne.

– To je pošteno – reče. – Hoće li gospoda Wilson potvrditi vaše navode?

– Ne vidim zašto ne bi. Napasnici su pali prije nego što su učinili ista čega bi se mogla sramiti.

– Dobro. Znači, moramo zapisati vaše izjave. Možete li negdje naći prenoćište?

– U ovo doba teško. Ako me ne namjeravate uhapsiti, pošao bih kući. Kod nas se obično svjedok pušta na slobodu ako obeća da će doći na suđenje.

Collingwood kimne. Prije nego što je mogao odgovoriti, začuje se oštro kucanje, a zatim netko otvori vrata ne čekajući dopuštenje. Ukočen kao i uvijek, na pragu je stajao narednik Foster. Čim je vidio Longarma, ruka mu poleti prema revolveru.

– Uhapšeni ste, Long? – prosikće. – Sve što kažete smatrat će se dokazom protiv vas!

– Oh, zaboga vidite da sam ne-naoružan, vi, velika budalo! – odbrusi Longarm.

Na pukovnikovu licu pojavi se izraz zaprepaštenja.

– Šerif Long i ja smo upravo razgovarali o događaju na Wilsonovoj farmi, i to prijateljski – naglasi Collingwood.

Pakostan osmijeh zaigra oko Fosterovih usana.

– Je li vam rekao da je ovdje ilegalno, gospodine?

Collingwood sažaljivo pogleda Longarma.

– Posjedujemo kopije telegrafskih poruka koje su mu poslali njegovi pretpostavljeni, gospodine – nastavi Foster. – Ne samo da je prešao granicu u društvu opasne buntovnice već je to učinio i protiv uputa i upozorenja svog štaba i uprave.

– Canada Jack mi je pobjegao ispred nosa...

– Nije li to onaj momak koji je nedavno zatvoren? – Collingwood prekine Longarma obrativši se naredniku.

– Da, očekujemo upute iz Ottave – odvрати Foster.

Longarm tiho opsuje.

– Zar ste uhvatili Chumleya samog? – upita. – Kad je prešao granicu, pošto je ubio nekoliko Amerikanaca, bio je u pratnji svojih ljudi.

– Objasnit ću vam što se dogodilo, kako ne biste mislili da ste vi jedini policajac koji u ovoj zemlji istjeruje pravdu – reče Foster podrugljivo. – Moji ljudi su uhvatili Chumleyja blizu rijeke. Njega i njegove ljude opkolili smo sa svih strana i zatražili da se mirno predaju. Pružili su otpor i tako Njezinu Veličanstvu uštedjeli troškove dugackog sudskog procesa.

– Kako to da je voda živ? – upita Longarm.

– Probio se kroz obruč dok smo izravnavali račune s njegovim ljudima. Radost mu nije bila duga vijeka. Odmah smo telegrafirali drugoj patroli i ona ga je dočekala na pravom mjestu. Eto, to je sve a konačnu odluku o njegovoj krivnji donijet će sud.

Longarm se nasmiješi.

– Niste se nimalo promijenili, Fosteru. Jednom ste mi veoma zamjerili što sam ubio zločinca kojeg ste željeli život predati u ruke pravde – nastavi ironično. Vjerujete li da će Chumley dobiti zasluženu kaznu? Što mislite, hoće li na kraju posjetiti?

Foster izbjegne Longarmov pogled i ne odgovori.

– Morao bi – javi se Collingwood – ali njegov brat je lord i prijatelj princa od Walesa.

– Do vraga, ubio je nekoliko Kanadana, i to na vraški svirep način! – prasne Longarm.

– Istina, ali mi smo policajci, a ne tužitelji. Sud će donijeti presudu zatvoreniku – odgovori Collingwood.

– Bolje bi bilo da se dogovorimo

što ćemo sa zatvorenikom Longom – reče Foster zlobno.

– Smijem li vas podsjetiti da ste i vi ovdje nezvan gost, naredniče Fosteru? – obrati mu se Collingwood suho.

Foster se još više uspravi, premda se činilo da to nije moguće.

– Svjestan sam toga, gospodine. Odviše mi se žurilo da bih mogao čekati dozvolu, no... ovaj... mislio sam da je Ottawa to sredila – izvrši zbunjeno.

– Javljeno mi je da će mi poslati iskusnog policajca, ali ne i to da ću komandu predati vama – ironično će Collingwood.

Fosterovo lice obli tamno rume- nilo.

– Nema nikakve isprike za moje ponašanje – reče pokunjeno.

– Dobro, dobro, nećemo više o tome – Collingwood prekine raspravu i okrene se prema Longarmu. – Vas ćemo, na žalost – reče mu morati zadržati ovdje, možda u hotelu... – Ne, gospodine! – prekine ga Foster. – Poznajem ovog čovjeka i ne smijete ga pustiti na slobodu. Na svojoj koži sam iskusio da je spreman za sve.

– Nije lijepo to što kažete, naredniče Fosteru. Ne sjećam se da sam ikad prekršio zadanu riječ – podrugne se Longarm.

– Ovaj put me nećete prevariti! – Foster se zajapuri od bijesa. – Lukav je poput lisice a njegovo poimanje istine i poštenja posve je iskrivljeno – nastavi obraćajući se Collingwoodu, kao da Longarm nije u prostoriji. – Što se mene tiče, najbolje bi bilo strpati ga u zatvor a ključ baciti u najdublji bunar.

Collingwood se uzvrpoljio.

– Ne uzrujavajte se, pukovniče – reče Longarm. – Već sam bio u zatvoru. Osim toga moj šef će me izbaviti, makar samo zato da me otpusti.

– Naredničke Gilmore – obrati se Collingwood policajcu koji se upravo pojavio na vratima – odvedite ovog čovjeka u zatvor!

– Oprostite! – prekine ga Foster. – Možete li meni priuštiti taj užitak?

Pukovnik je oklijevao, ali se umiješao Longarm:

– Do vraga, pustite ga da to učini, jer će inače zaplakati.

XIII

Pošto je dobro opipao i pretražio Longarma, Foster kimne stražaru.

– Bez oružja je, ali budite na oprezu! Ne bih bio iznenađen da se poput zmije provuče kroz rešetke.

Zadovoljan osmijeh ozari mu lice kad je začuo okretanje ključa u bravi. Zatim se okrenuo na peti i dostojanstveno odmarširao prema izlazu.

Kad se odjek njegovih koraka izgubio, stražar se s osmijehom na licu obratio Longarmu:

– Zovem se MacLean, a vi ste Jenki koji je pomogao mom bratu. Sinoć ga je doveo jedan metis i sada je u našoj bolnici.

– To je onaj mladi policajac koji se sam upustio u borbu s Indijancima, je li tako? Sreli smo se na sjeveru. Što kažu liječnici, hoće li ozdraviti? – upita Longarm.

– Hoće, zahvaljujući vama. Mogu li nešto učiniti za vas? Trebate li cigareta?

Longarm odmahne glavom, pokazavši da ih ima.

– Žao mi je – promrmlja stražar – ali moram obavljati svoj posao – zvučalo je poput isprike. – Spasili ste život mom bratu, a ja vam ne mogu pomoći da se izvučete odavde.

– Do bijesa, sinko, da sam želio pobjeći, nikada ne bih došao ovamo – odgovori Longarm. – Ništa mi ne dugujete. Lijepo pozdravite brata.

– Kakva je to priča? – upita neki glas iz dubine ćelije i Longarm iznenada shvati da u ćeliji nije sam.

Visok, vitak mladić dvadesetih godina izađe iz sjene. Longarm mu se nasmiješi.

– Čini se da je dio kanadske policije za mene, a drugi protiv mene. Zovem se Longarm – doda.

– Plavokosi mladić odvrati:

– Ja sam John Chumley. Ovdje su me zadržali zbog nesporedazuma. Rekao sam tim glupanima da sam u Kanadi po zadatku Njezina Veličanstva, ali oni ne razumiju način rada britanske obavještajne službe.

Longarm prikrije zaprepaštenje i zagleda se u mladića. Suprotno onome što je očekivao od tog ozloglašenog bandita, izgledao je pristojno. Nemarno se naslanjao na zid ćelije, kao da se nalazi u londonском salonu, a hladne sive oči nevino su gledale Longarma.

– Ubrzo ću izaći odavde – nastavi mladić lijeno. – Moj odvjetnik je već na putu.

– U to ne sumnjam – sarkastično će Longarm. – Kakva je to priča o špijunaži.

– Ništa osobito važno. Moj brat je član parlamenta, pa sam mu dobrovoljno ponudio svoje usluge za vrijeme boravka u ovoj pustari.

– Znači, špijunirate iz pasije – zaključio Longarm.

– Baš tako. Kanada je leglo irskih radikala, a jedan od njih je i Shamrock O'Hanlon. Kad sam čuo za njega i njegovu bandu.....

Longarm napravi grimasu i oštro ga prekine:

– Ostavi te priče za sud, sinko! Nisam osobito pametan, ali takve priče vrijedaju mi i ono malo mozga što ga imam.

– Sva sreća što nećeš biti u poroti – dobaci mladić lukavo. – Zašto su tebe strpali u zatvor kauboj?

– Iz proklete gluposti – odvrati Longarm. – Morao sam znati da će te obitelj spasiti. Ja sam pomoćnik američkog saveznog šerifa i gonim te pol godine.

– Kladam se da ću izaći iz zatvora prije tebe – mladić se dječjački nasmije. – Prihvataš li okladu?

– Nipošto sada, kad sam čuo, na koju će žicu svirati tvoji odvjetnici na sudu – odgovori Longarm mrgodno.

– Svida li ti se moja obrana?

– Ne svida. Puna je rupa, ali siguran sam da će na sudu povjerovati u te laži.

– Pripazi malo na svoj jezik, Jenki! Nisam rekao da su to laži – opomene ga mladić, namrštivši se.

– To i nije trebalo da kažeš – Longarm će prezrivo. – Svatko tko ima imalo mozga vidi da su to laži.

Canada Jack stisne pesnice i zakorači prema Longarmu.

– Sa mnom nitko neće tako govoriti! – reče prijeteci.

Longarm uvidi da se mladić ne šali. Oči su mu sjale ludačkim sjajem. U njegovu mozgu očito nije bilo sve kako treba. Prisjetivši se izjava nekolicine Canadinih bandita, Longarm zaključio da je pred njim čovjek poremećena uma.

– Čekam – ponovo progovori mladić, a Longarm ga začudeno pogleda trgnuvši se iz razmišljanja.

– Čekaš što?

– Ispriku, dakako. Ako se ne ispričaš sravnit ću te sa zemljom!

– Volio bih dočekati taj trenutak – nasmije se Longarm. Istog časa mladić se bacio na njega, grizući, udarajući i vrišteći.

Premda je bio gotovo jednako visok kao Longarm, nije bio razvijen i mišićav kao on, ali je u nastupu ludila stekao nadljudsku snagu. Longarmova desnica munjevito sijevne, ali bez uobičajenog učinka. Mladić se malo zanio, no ostao je

na nogama i navalio još žesće na protivnika. Longarm odluči da promijeni taktiku. Dopustio je da ga Canada obaspe serijom udaraca, privukavši ga tako bliže sebi, a onda se iznenada sagnuo. Jedna njegova ruka poleti prema mladićevoj bradi a druga prema trbuhu.

Chumley se sruši na pod.

– Što se tu događa? – upita neki glas izvana.

– I ja bih to želio znati – promrmlja zadihani Longarm.

– Sjajan si, momče! Porazio si me – reče Canada Jack, obliznuvši krvave usnice. – Uzmi me, gospodaru! Bit ću ti rob do kraja života – doda teatralno.

Longarm se naježi, obuzet gađenjem. Taj čovjek je zaista bolestan, pomisli.

– Zar nemate još neku ćeliju? – upita Longarm stražara.

– Na žalost, sve su zauzete, a nadali smo se da ćete vi moći izaći s njim nakraj.

– Oh, kako si snažan, kako si jak! – šaputao je Canada suludo. – Sjajan si!

U ponoć su čuli lupanje ulaznih vrata.

– Smjena straže – šapne Canada.

Longarm je napeto osluškivao. Zatim je počeo izuvati čizme.

– Izuvaš se – začuo je mladića.

– Sad ću i ja...

– Tiše budalo! – okomi se Longarm na njega. – Moramo se izvući odavde – u rukama mu se stvori kratki revolver velikog kalibra.

Canada se zapanji.

– Nisam znao da si prokrijumčario oružje.

– Ni Foster to nije znao. Zaboravio mi je opipati gležanj – zadovoljno će Longarm. – Izuj čizme da nas ne čuju!

Canada je neko vrijeme oklijevao.

– Rekao sam ti da će doći moj odvjetnik...

– Slušaj me, sinko! Ako on i dođe ovamo, još nekoliko sedmica sjedit ćeš u zatvoru. Stoga dobro promisli!

– Ali ti si policajac. Kako mogu znati da me nećeš odvesti u američki zatvor? – mladić će sumnjičavo.

– Vidiš i sam da sam zatvoren, a vjerojatno i otpušten – odvrati Longarm. – Potrebna mi je tvoja pomoć, jer će Foster preokrenuti i nebo i zemlju da me pronade. A ti imaš sklonište...

Canada naposljetku pristane.

– Kad ti dam znak, poći ćeš za mnom – reče Longarm i zastruže revolverom po vratima ćelije, nadajući se da će se pojaviti samo jedan stražar.

Imao je sreće.

– Što se događa? – zareži nabusit glas iz tame.

– Pogledajte što sam našao! – odvrati Longarm. Stražar se približi i Longarm mu gurne revolver u rebra. – Otvaraj vrata ako ne želiš biti mrtav – zapovijedi mu. Stražar je oklijevao.

– Kako da znam da to nije blef? – upita muklo.

Do vraga, pucaj u tog prokletog stražara, momče, – dopre iz mraka Canadin glas.

To je pomoglo. Ludaka se boji, pomisli Longarm, zadovoljno slušajući zveket ključeva.

– Ne postupate pametno – promrsi stažar, kojega je Longarm strpao u ćeliju i zaključao. – Američki konzulat ionako je poslao čovjeka da vas izbavi.

– Utoliko bolje. Poći ćemo mu u susret – odvrati Longarm.

Zatim je na prepad svladao čuvara konja.

– Ni za milijun godina nećeš uspjeti pobjeći kanadskoj konjičkoj

policiji – bunio se čovjek, opirući se.

– To je razlog više da nas pustiš. Promisli što bi sve propustio kad ne bi bio među živima u trenutku kad nas Foster dovede natrag – reče Longarm, podrugljivo se smijući.

* * *

– Mislio sam da ćemo poći na jug – reče Canada Jack drugog dana jahanja. – Nekoliko puta sam bio u iskušenju da te ubijem, ali sve dok ne kreneš prema granici, mogu ti vjerovati – doda, pogledavši karabin koji je uzeo od čuvara konja.

– Čuo sam kako škljocaš puškom – odvrati Longarm. – Čini se da si kolebljiv, druškane.

– Pripazi malo na svoj jezik! – promrsi Canada. – Svladao si me i ja ti se divim, ali prvi čovjek kojeg sam ubio je neki učitelj i on je rekao da sam... čudan.

Longarm tiho opsuje. Utjecaj Chumleyjevih na američkom sudu jamačno nije jak, ali poremećenost umā je olakšavajuća okolnost koju priznaje svaki sud.

– Ne želim jahati prema zapadu – javi se Canada, neočekivano zaustavivši konja. – Hoću natrag na istok.

– Sjaši! – naredi mu Longarm oštro.

– A ako odbijem? Ili ako izvučem pušku?

Canada Jack dohvati karabin i nanišani. Trenutak zatim spusti pušku zbunjena izražaja lica. Longarm mu pride i povuče ga sa sedla. Canada se brzo uspravi i nasrne na njega, bijesno ga udarajući šakama. Ali Longarm je bio spreman. Rijetko kad je dopuštao da mu osjećaji nadvladaju razum, osobito u poslu, ali sada, dok su se obojica valjali u prašini, nemilice je udarao čovjeka koji je sijao smrt ostavljajući uvijek za sobom krvav trag.

Slomio mu je nos i izbio dva prednja zuba prije nego što je ubojica iznenada rukama pokrio lice i pao na koljena, bolno plačući.

– Udari još malo! Još... Kakav užitak! – govorio je a oči su mu grozničavo sjale.

– Prestani – reče mu Longarm grubo. – Meni ne moraš dokazivati da si lud – stavi mu lisičine na ruke i podigne na sedlo, a Canada je i dalje jecao, nesuvislo mrmljajući. Longarm krene prema zapadu, držeći uzde Canadina konja.

Nakon nekog vremena mladić se oglasi:

– Boli me zub.

– Uživaj dok možeš – odvrati Longarm tvrdo. – Maloprije sam shvatio da uživaš kad drugi muče tebe, ako već ti ne možeš mučiti njih – doda s gađenjem.

– Možemo li sklopiti pogodbu? – upita mladić neočekivano, lukavo promatrajući Longarma.

– Kakvu? – upita Longarm oprezno.

– Odvedi me do Mose Jawa i dopusti da pošaljem brzojave odvjetniku i bratu. Bogato ću te nagraditi i skinuti ti s vrata kanadsku policiju – izjavi Canada svečano. – Što kažeš?

Longarm ne odgovori. Zahvaljujući svom novcu, taj razmaženi mladić poremećena uma uspio se nametnuti grupi propalica obećavajući im zaštitu svoje utjecajne obitelji u slučaju nevolje.

S druge strane, ucjenjivao je svog brata i njegovu stranku. Skandal je političko oružje kojeg bi se rado dočepali neprijatelji lorda Chumleyja. A oni su stranke lorda Chumleyja, prikrivši prvi Canadin zločin kad je u nastupu bijesa ubio svog učitelja, prekasno je shvatila da se izvrгла ucjenama suludog sadiste. Ako ga sjeverozapadna konjička policija ikad uhvati, posve je sigurno da

neće biti suđenja u Otawi. Konzervativci, koji su trenutno bili na vlasti ne bi to sebi mogli dopustiti, jer bi štošta izišlo na vidjelo.

Najmudrije od svega bilo bi ubiti tog pasjeg sina, zaključiti Longarm mračno. Učinio bi time uslugu ne samo policiji i ljudskom rodu već i njegovoj obitelji.

Dok su se u velikom luku spuštali prema američkoj granici, Canada je neprekidno brbljao o izgredima svojih drugova, sinova engleskih plemića, a dakako, i o svojim ispauima.

— Čini se da smo se oslobodili Fostera — promrmlja Longarm pogleda uprta u daljinu. — Ali on je lukav tragač i ubrzo će shvatiti našu podvalu — nastavi zamišljeno, spustivši pogled na kartu.

Canada ga zapita što proučava.

— Najteži i najneprohodniji dio puta do Montane — odvratil Longarm smrknuto.

— Ako želiš čuti moje mišljenje, to je prilično glupo — reče Canada.

— Ne želim — odreže Longarm.

— Hmm, pronašao sam! — izjavi zadovoljno. — To su močvare, klanici i neprohodne planinske staze. Čini se da prolazak nije moguć, ali ako uspijemo, ubrzo ćemo biti u Dakoti, istočno od Montane.

— Ako ne uspijemo? — usplahiri se Canada.

— Utopit ćemo se — odvratil Longarm hladno. — Nisi li nepkredino govorio da se ne želiš vratiti u Ameriku?

XIV

Longarm je često putovao neprohodnim predjelima, a nerijetko je morao putovati i u društvu razbojnika kojeg je trebalo odvesti s jednog mjesta na drugo. No ovoga puta natovarile su mu se na leđa obje te neprilike. Deset dana u društvu Canade Jacka bilo je već samo po

sebi dovoljno da se čovjeku smučil i a s druge strane put koji je Longarm odabrao bio je više nego naporan.

Pregazili su bezbroj rijeka i potoka i prolazili kroz močvare iz kojih bi malo koji jahač izvukao živu glavu. Logorovali su bez vatre i jeli žilavo sušeno meso, i to samo jedanput dnevno. Canada se bez prestanka tužio, ali se Longarm odavno prestao osvrutati na njegove žalopojke i podbadanja.

— Nisi li vidio crvenu uniformu iza onog stabla? — često je Canada znao reći, ne skrivajući zluрадost.

No premda je Foster bio izvrstan tragač, nije bio manijak i Longarm je znao da neće ići tim putem.

A onda je jednog dana, zagledan u kartu, zadovoljno uzviknuo:

— Ovaj potok nosi moje ime. Long Creek. Teče do Winnipega.

— Sjajno. To je Kanada — zadovoljno će mladić.

— Ali mi nećemo pratiti potok do Winnipega, već samo do Sourisa, a potom ćemo skrenuti u Dakotu — reče Longarm. — Odande nam preostaje nekoliko sati jahanja do tvrđave Peck u Montani, gdje ću te predati saveznom sucu.

— Radije bih umro nego da mi sude Amerikanci — odgovori bijesno Canada.

— Znam. Zbog toga te i nisam ubio. Želim da platiš barem dio zlodjela koja si počinio. Dakako, sudac će ti dopustiti da pozoveš svog odvjetnika, ali imaj na umu da tvoj brat neće moći utjecati ni na portu ni na suce. Ne zaslužuješ savjet, ali te ipak upozoravam da se ne pozivaš na njega ako ne želiš što prije visiti.

Kad su prelazili potok, Canada reče:

— Kazat ću da sam pazio na irskog pobunjenika Shamrocka, koji je uvijek potezao obarač.

Longarm se nasmije.

– To svakako reci na sudu. U poroti obično ima i Amerikanaca irskog porijekla!

– U tom slučaju će me spasiti bolest – Canada se nasmije a Longarm se ugrize za usnu.

Toga se i bojao. Ako Canadu pošalju u bolnicu za umobolne, obitelji će ga odande ubrzo izvesti. Zaključiti da je najbolje da šuti. Dok god je zločinac svjestan da je prekršio zakon, sud će ga osuditi na vješanje. Ali ako mudro zaključiti da je Napoleon ili kraljica Josefina, bit će spašen.

– Cijelim putem me uvjeravaš da si razuman i zdrav i ja ću se potruditi da to potvrdim na sudu – reče Longarm i utone u šutnju.

Zaobilazili su vrbik, kad se Longarmov pogled ukoči.

– Proklet bio! – promrsi kroz zube i natjera konja ravno u šipražje, povukavši zarobljenika za sobom.

– Predaj se, Longarme! – zagrmje poznati glas.

– Je li ti Foster? – upita Canada, nasmiješivši se.

– Šuti! – povikne Longarm. – Ubit ću te prije nego što te njemu predam! – s lijeve strane vrbika ugleda crvenu uniformu i dobaci:

– Prilično si blizu, Fosteru!

– Opkoljeni ste! – vikne Foster.

– Predajte se! Što, do vraga, radite u tom šipražju?

– Dodi ovamo pa ćeš vidjeti! – reče Longarm izazivački. – U dobrom smo zaklonu, a granica je udaljena samo sat jahanja.

– Ne budi glup! Čekamo vas cijelo jutro. Nećeš izdržati dugo, a uskoro će plima. Ako naredim ljudima da pucaju, tanke grane bit će vam slaba zaštita – dobaci Foster podrugljivo.

– Da, ali u tom slučaju ćeš ubiti i zarobljenika!

Nastane tišina. Longarm iskoristi predah da prebroji policajce koji su se ulogorili s druge strane šumarka. Bila ih je cijela četa.

– Kako ste uspjeli doći ovamo prije nas? – Longarm vikne ne mogavši zatomiti redoznalost.

– Izabrao sam najteži i najbrži put do granice, a ti si izgubio vrijeme lutajući prema zapadu. Nije li tako?

– Htio sam zamesti trag – pokunjeno će Longarm. – Svaka ti čast, Fosteru! – nije mogao da ne pohvali protivnika.

– Jesi li za pogodbu, Longarme? – upita Foster ljubazno.

– Uz kakve uvjete? – oprezno će Longarm.

– Predaj nam zarobljenika! Tebe puštamo na slobodu i čak ćemo ti dati tog ukradenog konja.

– Zašto ne ubijete ovog prokletnika i mene osedlate njime? – dobaci Longarm. – Tako bi naplatio stari drug, Fosteru.

– Izbjegavaš predaju, je li? Jmačno ćeš pokušati još neki od svojih trikova, no ovoga puta ti neće poći za rukom da me nasamariš. Imamo te u šaci!

– Čemu onda ovaj razgovor?

– Želimo te nagovoriti da se mirno predaš. Moji ljudi su posvuda uokolo i imaju strpljenja da čekaju. Ako pokušaš izaći iz zaklona, pucat će, a ako se predaš, možeš kamo želiš. Tebe ne namjeravamo zatvoriti, samo bi izazivao neprilike. Morali bismo te hraniti i čuvati, a na kraju bi te tvoji pretpostavljeni izvukli iz zatvora.

– Ne bi im se svidjelo ni kad biste pucali u njihova predstavnika – dobaci Longarm.

– Imaš pravo. To je jedini razlog zbog kojeg to dosad nismo učinili. Ipak se nemoj isuviše oslanjati na to, Longarme. Moj glavni zadatak je da uhvatim Chumleyja.

– Prokletstvo, Fosteru, i sam znaš da će ga njegovi odvjetnici izvući na svakom kanadskom sudu!

– To me se ne tiče. Hoćeš li nam ga predati ili moramo sami doći po vas obojicu? Počinjem se ponavljati, a to nipošto ne želim. Dajem ti pet minuta vremena!

Longarm povuče zarobljenika i obrati se Fosteru:

– Uzmi Kanadu i rastanimo se prijateljski.

– Još nešto! – reče Foster oštro.

– Hoću da mi daš riječ da ćeš odjahati ravno preko granice bez smicalica. Ne želim da ponovo pokušaš oteti Kanadu.

– Prokletnik, čita misli! – promrmlja Longarm sebi u bradu.

– Dobro – reče glasno. – Izlazimo iz zaklona.

Policijski narednik Foster stajao je pokraj svog konja lica blistava od zadovoljstva, kao da je upravo dobio glavni zgoditak na lutriji.

– Neka ti bude – progunda Longarm. – Dobio si bitku pošteno, ali ovaj pasji sin je zaslužio drugačiju sudbinu.

– Slažem se – oko Fosterovih usana zaigra osmijeh. – Očekivao sam da ćeš ga ubiti, Longarme.

– Bio sam nekoliko puta u iskušenju – prizna Longarm ali nisam sebe mogao prisiliti da pucam u nenaoružana čovjeka.

Foster s razumijevanjem kimne. Zatim odlučno stane izdavati naredbe. Policajci su uzjahali, samo je on još ostao stajati.

– Sad smo jednaki, nije li tako, Longarme?

– Čini se da je tako. Prošli put sam ja nadmudrio tebe, a ovaj put si ti nadmudrio mene.

– Priznaješ poraz?

– I pismeno ako treba – suho će Longarm. – Uzjaši a ja ću ovog pasjeg sina podići na njegova konja i dati ti uzde.

Policajci su se poredali jedan do drugoga. Longarm pruži Fosteru uzde zarobljenikova konja, ali ovaj ih ne prihvati.

– Još nešto! – reče umjesto toga.

– Imaš li pojma gdje smo?

Longarm se obazre.

– Nekoliko kilometara sjeverno od granice – odvrati.

Foster skupi obrve i to učini njegovo lice gotovo komičnim.

– Doista? Otkud znaš da nismo šest kilometara južno od granice?

Longarm odmahne glavom.

– Želio bih da jesam, ali provjerio sam na karti. Čega se odjednom bojiš, Fosteru? Incidenta na granici?

– Ne bih želio riskirati – odvrati Foster pogleda prikovana za zarobljenika. – Siguran sam da se varaš. Ako i nismo na američkoj strani blizu smo nje, a to je opasno. Kad se odvjetnici Canade Jerka budu raspitivali... a siguran sam da hoće... budi ljubazan i reci im da smo učinili sve što smo mogli – reče uljudno i dotakne rukom šešir.

Longarm je shvatio značenje njegovih riječi, ali nije u njih mogao povjerovati. I Canada je shvatio, jer je kriknuo:

– Zahtijevam da me odvedete u Reginu! Ja sam britanski građanin!

– Građanin na kojega je kraljevstvo ponosno, nema sumnje, gospodine! – reče Foster. – Ali kao što vidite, ovaj prokleti Amerikanac vas je unatoč našim naporima uspio dovesti na američko tlo.

– Hej, Fosteru! – pozove ga Longarm kad se Kanadanin dostojanstveno uspravan okrenuo da pođe.

– Da?

– Što nam je, do vraga, sve ovo trebalo?

Foster se s gađenjem zagleda u zarobljenika.

– Mislio sam da znaš. Dokazali smo da smo poštteni policajci.

– Besmislica. Prisilio si me na predaju, samo da mi dokažeš da si ti dobar policajac.

Foster se prvi put toplo nasmiješi.

– Imaš pravo. To sam dokazao. Ali iskreno govoreći, nadao sam se da ćeš ubiti ovog manijaka tamo u šumarku.

– Slabo me poznaješ, Bille.

– Sad je već bolje, Longarme. Pazi na sebe i – doda uz obješenjački osmijeh – za ime svijeta, drži se što dalje od mog teritorija!

Ponovo se okrene da pođe, ali ga Longarm još jednom pozove:

– Fosteru, pitam se koliko vas plaćaju. Vas, kanadske konjičke policajce.

Foster se namršti.

– Oko pedeset centi dnevno, pre-računano u dolare.

– Vrijediš mnogo više, prijatelju

– Longarm mu namigne i mahnuvši rukom na pozdrav, povede zarobljenika prema jugu.

KRAJ

U PRIPREMI:

Scott F. Scott:

MUNJA IZ ARIZONE

VEĆ JE U PRODAJI

SPECIJALNO IZDANJE

LASO

**DA GA ČITATE
ZA LJETNIH ŽEGA, LJETNIH PRO-
LOMA OBLAKA, LJETNIH SPARINA
I LJETNIH – DOSADA**